

Kutseühinguline ajakiri

Riigiteenijate häälekandja

Tellimise hind 1935. a.:

Aastas postiga . . . Kr. 1.50  
 Poolaastas . . . . . " 0.75

Ilmub 1 kord kuus

Tellimisi võetakse vastu igas raudteejaamas, riigi- ja omavalitsusteenijate organisatsioonides ja kõigis postkontorites ja lehe talituses.  
 Toimetus ja talitus: Tallinn, Kopli tän. 7-a. Telef. — Balti keskjaam 3-57.

Kuulutuste hinnad

10 senti m/m., veeru lauses.  
 Tekstis 50 prots. kallim.

Nr. 7/8

23. septembril 1935. a.

XII aastakäik

## Sõltumatu kutseametkonna poole.

Mõtteid prof. A.-T. Kliimanni ettepanekute puhul.

2.

Eelmises „Side“ numbris kirjeldasime Tartu ülikooli prof. A.-T. Kliimanni ettepanekuid kehtiva puuduliku Riigiteenistuse seaduse asendamiseks uue, parema ja otstarbekohasema Avaliku teenistuse seadusega. Järgnevalt toome ka mõningaid neid ettepanekuid hindavaid märkmeid.

Hra Kliimann lähtub oma ettepanekuis seisukohalt, et väärt teenima oma rahvast ja riiki on ainult poliitikalavaba spetsialistina teotsev ning sõltumatu kutseametnik. Selle seisukohaga tuleb vaidlematult ühineda. Mitte ükski riigiteenistuse olude ajalooline areng teistes riikides (kas või näit. P.-Ameerika Ühendriikides), vaid ka meie enda, kuigi alles lühiaegne, riigielu areng on küllaldaselt tõendanud, et poliitiseeritud, nii ülemuste kui ka välismõjutuste mängukanniks olev ametnikkond ei suuda küllalt asjatundlikult ning rahuldavalt täita neid suuri ülesandeid, mis kodumaa hüvang neile asetab. Hoopis iseküsimus on aga, kuidas sellise lõppeesmärgini — sõltumatu kutseametkonnani — jõuda. Kui vanasti võidi ütelda, et kõik teed viivad Rooma, siis siin, vastupidi, on eesmärgile viivad teid väga kasinasti. Selle parimaks näiteks on praegune olukord. Kuigi kehtiva Riigiteenistuse seaduse (RTS) koostamisel Vabariigi Valitsus samuti oli juhitud soovist, et selle seaduse alusel võiks tekkida rippumatu, iseseisev ja ülemuse survest vaba ametnike klass, siis ometigi oleme praegu sellest eesmärgist kaugemal, kui enne selle seaduse maksmahakkamist. Ja on väga kahtlane, nagu alamal näeme, kas kavatsetav uus Avaliku teenistuse seadus (ATS), kui ta maksma peaks pandama hra K. poolt soovitatud kujul, meid sellele lähemale viiks, hoolimata sellest, et kaugelt suurem osa neist ettepanekuist vägagi ajakohased ja vastuvõetavad on.

Kuid põhiküsimuses — ametkonna sõltumatus kindlustamises — on karta, et nad sihile ei vii. Ametkond aga, kes on sõltuv ülemuste meelevaltselt kui ka muudest küllalt tugivatest mõjutustest, peab paratamata poliitiseeruma ning omandama kõik sellest sõltuvad pahed, nagu hra K. seda ka väga veenvalt tõendab.

Vaatleme nüüd alamal mõningaid tähtsaid ettepanekuid üksikasjalikumalt.

Hra K. peab praeguse RTS üheks tundumaks puuduseks asjaolu, et tema ei sisalda isegi riigiteenistuse legaaldefiniitsiooni, et tema, asudes korraldama riigiteenistust, ei lausu sõnagi sellest, mida selle kõige all tuleks mõista, seega ei anna ühtki põhimõtetist pidepunkti, millest lähtudes oleks võimalik määratella tema normistikkude ulatust ja mahtu. Et seda puudust vältida uues ATS, teeb ta ettepaneku määratella avalikuks teenistuseks kestvat ametisolekut kõigis ametiasutuses ja kõigis avalik-õiguslikul alusel teotsevais teoasutuses (viimaste hulka kuuluksid näit. raudtee, posti-telegr. telefoniasut., koolid, vanglad, linnaraamatukogud jne.).

Sellest määritelust ükski siiski ei piisa. Taktsiooni, s. t. üksikasjalise loenduse teel tuleb sel viisil piiritletud Avaliku teenistuse seaduse alt eraldada mitmed teenistusala ja teenistuses olevad isikud (vt. lähemalt eelmine „S.“ number), teiest kõigest aga ATS allu- vaks arvata ka teenistust riigi ja omavalitsuste eraõiguslikult teotsevais käitistes ametnikkude ja teenijate kohtadel.

Kuigi sellega on antud avaliku teenistuse mõiste üldmääritelu, on siiski kahtlane, kas sellega ATS ulatus on paremini ja täpsamalt piiritletud, kui seda teeb maksev RTS koos riigiasutuste koosseisudega (vt. RTS § 1 ja 2), mis samuti üksikasjaliselt loetleb isi-

kud, kelle kohta see seadus maksab. Näib, et on rohkem maitseasi, kumbat süsteemi eelistada.

Selle kõrval tekitab kahtlemata arusaamatusi ka, seni kui pole toodud lähemaid selgitusi, millistel kaalutlustel tuleks ATS alluvusest eraldada näiteks Riigikogule alluvad teenistujad, samuti professorid ning dotsendid jne.

Küsitav samuti oleks, kui võrd otstarbekohane on eraldada ATS alt kõiki riigiametnike ministeriaaldirektoreist (mõeldud nähtavasti osak. ja valitsuste direktorid) kõrgemal astmel. Selliste ametnikkude hulka kuuluvad meil vististi ainuüksi ministrite abid ja välissaadikud, kes on arvatud esimestele astmel võrdseteks (vt. Välisteenist. sead. § 4 p. 1). Kas on aga soovitatav muuta ministriabisid, samuti kui välissaadikuiki poliitilisteks ametnikkudeks (selleks nad ju vististi ATS alt eraldatakse), kiste iga valitsusvahetusega muutuda võiksid?

Mida kahtlemata tervitada tuleb, see on ühest küljest omavalitsusteenistuse allutamist ühisele ATS, teisest küljest aga ka ATS laiendamist riigi ja omavalitsuste eraõiguslikult teotsevate käitiste ametnikkudele ja teenijatele. Kuigi soovitatakse anda avalike teenistujate „igale eriliigile oma erikohused ja erioigused, määrates ühtlasi eritingimused ametisse võtmiseks ja nende teenistuskäiguks“, tohiks siiski loota, et selline enam-vähem kõigi avalike teenistujate allutamine ühisele teenistusseadusele nende teenistustingimustes rohkem ühtlust tooks kui senine otse kaootiline seisukord.

Vastuvõetav võiks olla ka avalike teenistujate liigitamine ametnikkeks, teenijaks ja töölisteks, kuigi hoopis teistel alustel, kui seda teeb hra K. Viimase ettepanekute kohaselt oleksid ametnikkeks ainult need avalikud teenistujad, kes oma juriidiliste toimingutega või

faktilise tegevusega on juhtivateks, korraldava- vateks või otsustavateks isikuteks, s. t. need, kes võivad käskida, keelata ja teha korraldusi, kuna kõik vaimseil kutsealadel teotsevad tehnilised jõud, kes arendavad ainult faktilist tegevust, ei või anda käskde, teha korraldusi ega kedagi juhtida ega midagi keelata, oleksid teenijad. Sellise liigituse juures oleksid teenijateks kaugeltki mitte ükski masinikirjutajad ja kantseleikirjutajad, nagu seda näitena toob hra K., vaid väga palju mitmesuguseid tehnilisi jõudusid, kes praegu veel ametnike liiki kuuluvad. Nii jääks sellise liigituse juures juba praegu kitsas amet- nike liik veelgi kitsamaks. Kuigi hra K. ettepanekuist lõplikult ei selgu teenistujate õig- guslik seisund üksikuis liikides, kujuneb see teenijate liigis kahtlemata vähem kindlusta- tuks, kui ametnikel. Kuidas oleks see aga kooskõlas hra K. lõppeesmärgiga — sõltu- mahu ametkonna taotlusega? Teiseks võiks sellise liigituse juures kujuneda niisugune olu- kord, kus palgakõrgendus teenistujale võib sisuliselt tähendada karistust, sest üleviimine, näit. sekretäri kohalt, mis kahtlemata kuulub ametnike liiki, kuigi palgalt võrdlemisi tagasi- hoidlikult hinnatavate hulka, mingisugusele kõrgemapalgalisele tehnilisele tööpõu kohale, kus tal kedagi juhtida või kellelegi korraldusi või käskde anda pole, oleks ühtlasi ka ülevii- miseks ametnike liigist teenijate liiki. Mui- dugi ei kindlusta seegi kuidagi ametkonna sõltumatust.

Meie arvates võiks niisuguse liigituse alu- seks olla vaid see, kas teenistuja teotseb vaim- sel või füüsilisel kutsealal, kusjuures kõik vaimsel kutsealal teotsevad teenis- tujad peaksid kuuluma ametnike liiki. Vastavalt sellele tuleks loomulikult ümber korraldada ka teenistujate jagunemine kategooriatesse, kui viimane üldse tarvilik on. Ettepaned alused kategooriatesse jaotamiseks on küll vaevalt otstarbekohased. Näit. peak- sid hra K. ettepanekute kohaselt I kategoo- riasse kuuluma kõik riigiasutuste ülemad ja nende abid. Kuna näit. postkontorid on kaht- lemata riigiasutused, siis peaksid kõigi post- kontorite ülemad ja ka nende abid, kus need olemas, kuuluma I kategooriasse. Järelikult ka V klassi kontorite ülemad, kes praegu kuu- luvad XXV palgaastmesse (kr. 74.— kuupal- gaga), samal ajal terve rida palgaastmelt palju kõrgemal seisvaid teenistujaid kuuluksid II kategooriasse (näit. vanemad ametnikud, in- senerid jne.) ja seda ainult keskvalitsusele al- luvais asutuses. Keskvalitsuses endas kuuluk- sid I kateg. peale ülemate ja nende abide ai- nult kõrgemad ametnikud, kusjuures kõr- gema ametniku mõiste ise määritlemata on jäe- tud; vaevalt aga on arvata, et see kõrgema ametniku mõiste allapoole X—XI praegust palgaastet (s. o. 210.—200.— kr. kuupalga- ga) ulatuks. Siinjuures tuleb aga silmas pi- dada veel seda, et järgnevat ettepanekute ko- haselt kõigilt I kategooriasse kuuluvailt ta- hetakse nõuda ülikooli haridust. Järelikult peaks seda tegema ka näitena toodud post- kontorite ülemailt ja paljudeltki teistel väik- semailt ametnikelt. Vaevalt seda siiski tõsi- selt nõuda saaks.

Üldse hra K. ettepanekud hariduse küsi- muses on ühed vaieldavamaid. Nagu juba tähendatud, nõuab tema kõigilt I kateg. kuu- luvailt ametnikelt ülikooli haridust. II ja III kategooria teenistujad, järelikult ka teenijad, kes ettepanekute kohaselt peaksid kuuluma III kategooriasse, peaksid ilmtingimata evima keskkooliharidust. Isegi kõik töölised peak- sid evima algkooliharidust. Need nõuded on kahtlemata liialdatud. Kooliharidus on ju küll isendast hea ja tarviline asi, kuid sulgeda kõigile neile, kel vastav kooliharidus puudub, vaimuand ja oskused aga olemas, avalik teenistus kas täieliselt või selles annetekoha- selt edasisaamine, oleks kindlasti suureks ek- sisammuks. Hra K. heidab kehtivale RTS ette, et see võimaldavat määrata algharidu-

sega isikuid isegi kõrgemaisse riigiasutustesse ametisse ning kirjaoskamatuid riigiametnikeks. Mis puutub viimasesse etteheitesse, siis on see küll puhtteoreetiline ja seni kui pole ette too- dud fakte, kus niisugused määramised tegeli- kult on toimunud, ei peaks see tähelepanu väärima. Mis puutub aga võimalusesse mää- rata riigiametnikeks, isegi kõrgemaisks, algha- ridusega isikuid, siis meie arvates ei tule seda lugeda RTS puuduseks, vaid üheks tema vä- hestest positiivsetest omadustest. Ajalugu si- salsdab küllaldaselt tõendusid selleks, et ka il- ma akadeemilise haridusega isikud suutelised on suurigi asju korda saatma, olgu see siis riigijuhtimise või mõnel muul alal ja ka, vas- tupidi, et akadeemiline haridus ükski ei garan- teeri veel sugugi isiku edukat tegevust prak- tilises elus. Ei suuda vististi ka hra K. tõen- dada, et selle võimalusega oleks märgatavalt kuritarvitatud, kuigi siin-seal vast mõnin- gad patustused ehk esinenud on. Kõik need komistused jäävad aga kaugele varju nende saavutuste ees, mis akadeemilise haridusega isikud seni on suutnud Eesti riigi hüvanguks korda saata. Teisest küljest pole aga ka meie avaliku teenistuse lühikeses ajaloo sugugi vähe neid juhtusid, kus akadeemilise haridu- sega isikud raskeid eksisame ja neist järg- nevaid kahjusid, nii moraalseid kui ainelisi, on põhjustanud. Lõppeks ei maksaks hra K. unustada ka seda, millistes oludes praegu maksev RTS koostati. Siis ei olnud veel jut- tugi praegusest haritlaste üleproduktsoonist ja mõnigi kord tuli rõõmus olla, kui üldse lei- dus isikuid, kes tarvilisi ülesandeid kuidagi suutsid täita, küsimata sellest, milline oli nen- de kooliharidus (näit. kas või maareformi teos- tamiseks, samuti katastri koostamiseks tarvi- line personaal). Ja et praegused akadeemi- liste diplomitega isikud neid ülesandeid erand- ditult paremini oleksid täitnud, kui need dip- lomiteta praktikud, seda tuleb veel tõestada. Aga meie arvates pole ka mingit alust, vaa- tamata n. n. haritlaste üleproduktsoonile, kin- ni panna teed võimeliste isikute eest ainult selle tõttu, et neil juhuslikult diplom puudub. Kuigi praegu enam tarvidust pole vast sellise vabaduse säilitamiseks, kui omal ajal RTS maksmapanekul, siis andekatele ja võimeli- tele peab te ometigi vabaks jääma. Samuti on liialdatud keskkoolihariduse nõudmine kõigilt II ja III kategooriasse kuuluvailt teenistujailt. Milleks peab näit. masinakirju- tajal tingimata olema keskkooliharidus, kui ometigi kaubanduskooliharidusest enam kui küll on tema ülesannete täitmiseks, samuti mõnel arveametnikul jne.? Ning lõppeks, mil- leks peab igal töölisel (näit. raudteede pea- tehases) tingimata olema täieline algkooliha- ridus? Kuigi meil Eestis maksab sunduslik algharidus, oli meil viimase rahvaloenduse andmeil 16-a. ja vanemate hulgas üle 150.000 inimese, kes pole lõpetanud algkooli, arves- tamata veel neid; kes koolis pole üldse käi- nud. Miks peaks kõigil neil olema võetud võimalus töölisena teenistust saada riigi- või omavalitsuste avalikõiguslikel alustel tegutse- vais asutustes, kuigi neil vastavad oskused olemas, ja ehkki nad näit. eraõiguslikel alus- tel tegutsevais riigi ja omavalitsuste käitistes takistusteta teenida võiksid?

Igatahes hra K. hariduse kohta käivate ettepanekute aktsepteerimine tähendaks määra- tut tõuget veelgi suuremaks tungiks kesk- ja ülikoolidesse kui seni, sest riik ja omavalit- sused on meil suurimaks tööandjaks ja kui nende teenistuses juba teenijailt ning väikse- matelt ametnikeltki nõutakse vähemalt kesk- kooliharidust, siis need, kel seda pole, oleks- id teenistuse saamise suhtes otse võimatus seisukorras ning iga lapsevanem, kes seda ar- vestada ei tahaks, saadaks otse kuriteo korda oma laste vastu.

Kahtlemata tervitatav on hra K. ettepanek teostada kutseametkondade moodustavate isi- kute valikut avaliku võistluse teel. Selle print- siibi otstarbekohane rakendamine kõrvaldaks

nii mõnedki meil seni praktiseeritud lubama- tud nähted riigi ja omavalitsuste teenijaskon- na komplekteerimisel. Kuidas seda võistlust aga tegelikult korraldada, on küsimus, mida ei saa kergel käel lahendada ja kas hra K. poolt esitatud ettepanekud selle õnnelikult sooritavad, on kaunis küsitav. Hra K. ette- panekute järgi iga vabanenud ametikoht kuulutatakse vabaks „Riigi Teatajas“. Esi- nenud kandidaatide hulgas esialgse valiku esitatud dokumentide alusel teostab selleko- hane erikomisjon ja teenistujate kutseühing. Sel viisil valitud kandidaatide nimestik aval- datakse jällegi „Riigi Teatajas“ ühes eksami tingimuste ja ajaga. Eksamineerib jällegi eri- line eksamikomisjon. Kandidaadi lõplik kind- laksmääramine ei sünni aga ainuüksi eksami tulemuste alusel, vaid siin võetakse arvesse veel peale selle teenistustsensused ja -staa- zid. Valiku teostab jälle sama komisjon, kes teostas kandidaatide esialgsegi valiku, ja teenistujate kutseühing. On aga sama komisjon ühtlasi ametisse määravaks instantsiks (ja seda on ta kõigi II, III ja IV kateg. kuuluvate teen- istujate suhtes), teostab kandidaadi lõpliku valiku kutseühing üksipäini. IV kateg. kuu- luvate teenistujate, s. o. tööliste, ametisse määramine sünniks otseülemuse poolt kutse- ühingu esitisel. Võistluseksameid neile kor- raldatakse ainult tarbekorral. Eksamita määratakse peale selle ametisse mitmesuguseid tuntud eriteadlisi ning eriametitesse ka eri- alaliste kõrgemate koolide lõpetanuid. Nagu sellest selgub, on kandidaatide valimise kui ka ametisse määramise kord õige keeruline. Kahjuks ei selgu ettepanekuist, milline on mõeldud vahekord kutseühingu ja erikomis- joni vahel kandidaatide valiku teostamisel: kas peab valik sündima nende ühisel koos- töö ja ühise esitena, või teeb kumbki oma valiku ja esitise iseseisvalt ja eraldi, kuigi kaudselt oletada võib viimast moodust (pal- ved ühes liisadega tulevad esitada kahes ek- semplaris). Milliseid tulemusi niisugune dua- lism anda võiks, on raske ennustada.

Avaliku teenistuja kutsekõlvulisuse selgi- tamine ei lõpe aga veel võistluseksamitega. Iga avalikku teenistusse määratud isik peab enne avalikkus teenistujaks kinnitamine läbi tegema vastava kategooria teenistusliku eelastme, mis kestab I ja II kateg. vähe- malt aasta, III kategoorias — vähemalt 6 kuud ja IV kateg., s. o. tööliste juures vähe- malt 6 päeva ja kauemalt kaks nädalat. Eel- astmele järgneb igas kategoorias kaheksa teenistusastet ning teenistus igas astmes peab kestma vähemalt kolm aastat, kusjuures eel- astmes teenitud aeg arvatakse esimese astme teenistusajasse. Eelastme edukalt sooritanud ja avalikkus teenistujaks kinnitatud isik pole siiski veel täisõiguslik teenistuja, vaid sel- liseks kinnitatakse ta alles pärast ülendamis kolmandasse teenistusastmesse, s. o. parimal juhul pärast kuueaastast teenistust.

Kolmes esimeses kategoorias ülendatakse teenistujad ühest teenistusastmest teise vas- tava eksami ja atestatsiooni alusel nel- jandas (s. o. töölised) — ainult atestatsiooni alusel. Erandina ka spetsialiste ja isikuid, kes tuntud oma saavutuste ja edukuse pool- test, võidakse ülendada ühest teenistusastmest teise ilma eksamita ainult atestatsiooni alu- sel. Kuue aasta jooksul ülendamatat teenis- tujat vabastatakse ametist.

Kui me nüüd endale asetame küsimuse, kas niisugune kord võib kindlustada avaliku teenistuja sõltumatust, siis on väga raske sel- lele jaatavalt vastata. Kõigepealt juba iga teenistuja peab vähemalt kuus aastat, s. o. kui normaalseks teenistusajaks arvata kolmküm- mend aastat, ühe viiendiku kogu teenistus- ajast olema piiratud õigustega seisukorras. Aga ka täisõiguslik teenistuja jääb tubliski sõltuvaks ülemusest. Ülendamine ühest teenistusastmest teise nõuab nähtavasti selleko- hast soodsat atestatsiooni. Kuigi ettepane- kud ei sisalda lähemat atesteerimise korda,

võib kindlasti arvata, et peasa selles määrib ülemuse arvamine. Jääb teenistuja aga soodsas atestatsiooni puudusel kuue aasta jooksul ülendamat, vabastatakse ta teenistusest. Lisaks sellele arvatavasti kujuneb ülemuste osa õige mõõduandvaks eksamiko-misjones. Lõppeks ei selgu ettepanekuist, kuidas sünnib ülendamine kõrgemale ametikohale; nähtavasti on siin ülemuse äranägemine veelgi mõõduandvam, sest sellisel juhul jääb vabanenud kõrgem ametikoht vabaks kuulutamata ja ka eksami sooritamise nõuet pole ette nähtud. Kõik need asjaolud

kokkuvõttes loovad seisukorra, kus ametniku teenistuskäik endiselt sõltuvaks jääb ülemuse äranägemisest ühes kõigi selle pahede ja heade külgedega, ning vaevalt võiks loota, et ametkond seega muutuks rohkem sõltumatuks kui praegu.

Kokkuvõttes peame konstateerima, et hra K. poolt ülesseatud lõppeesmärk — poliitika-vaba sõltumatu kutseametkond — on kõigiti tervitatav, kuid soovitatud abinõud selle eesmärgi saavutamiseks viivad vaevalt sihile ning nõuavad veel palju kaalumist enne nende praktilisele teostamisele asumist.

Tallinnas ja Nõmmel elavad umbes 10.000 riigi- ja omaval.-teenijat. Sellele suurearvulisele teenijate perele oleks hädavajaline asutada kodu või klubi, kus neil oleks võimalik teenistusest vabal ajal oma vaimseid huve rahuldada, kus nemad, tundes ennast ühise perena, võiksid leida mõnusat kultuurilist ajavaid ja meelelahutust. Neis ruumes võiks korraldada teenistuslikke küsimusi puudutavaid loenguid, referaate, kursusi. Kodusse tuleks asutada raamatukogu, lugemislaua. Kõik see võimaldaks teenijaile tõsta oma vaimset nivood, laiendada silmaringi, muutuda haritud ning intelligentseks riigiametnikuks, kes on võimeline teenima hoolsusega ja püsivusega riiki ning rahvast.

Suur osa riigi- ja omaval.-teenijaist einetab väljaspool oma kodu. Kallihinnalisi restorane ja einelaudu rõhuval enamikul riigiteenijaist ei ole võimalik kasutada oma madala palga tõttu. Odavahinnalistes söögimajades pakutakse aga tihtipeale vägagi nõrgatase-melist einet, seda nii maitselt kui ka toiteväärtuselt. Seepärast peaks avama teenijate kodu ka einelaua, kus oleks võimalik saada riigiteenija majandusliku kandejõu kohaselt rahuldavat einet.

Üldtuntud on meie pealinna viletsad võõrastemaja olud. Kuuldavasti olid käesoleval suvel vastuvõetavates hotellides kõik toad turistide poolt kauaks ajaks ette tellitud. Seepärast on riigiteenija olukord, kes provintsist sel ehk teisel põhjusel pealinna sõidab, õieti täbar. Ei oma ju paljud pealinnas häid ning võõrastevastuvõtlikke sõpru ja sugulasi. Pealegi ei ole igakord sobiv ka sugulast ning sõpra öökorterit saamisega tülitama minna, sest enamik riigiteenijaid kalliste üüride tõttu elavad võimalikult kokkusurutult kitsastes korterioludes. Kolmandaks teeb riigiteenijaile raskusi hotellitubade kõrge üür.

Ka need hädad leiaksid soodsat lahendust riigi- ja omaval.-teenijate kodu asutamisega Tallinna, kus oleksid nähtud ette odavahinnalised ööbimisruumid sissesõitnuile provint-sist.

Tallinnas

## Riigiteenijate päevaküsimusi

Möödunud on meie oludes nii lühiajaline suvi, lõppenud puhkused, algab järjekordne pinev tööhooaeg riigiteenijaile.

Ühes sellega algab, peale suvist teatud määral vaikust, elevus tegutsemises ka riigiteenijate kutseorganisatsioonides. Alljärgnevalt puudutaksime jämedates joontes mõningaid päevakorral olevaid riigiteenijate elulisi huve riivavaid küsimusi.

Riigiteenijate arstiabiandmise korralduses viimaste aastate jooksul ettevõetud kitsenduste tagajärjel on küll otseselt vähenenud riigikassa väljaminekud ja on saavutatud võrdlemisi suur rahaline efekt, kuid see on peamiselt sündinud riigiteenija — arstiabi-tarvitaja tervise arvel.

Praeguste üldiselt madalate riigiteenijate palkade juures on enese ja eriti perekonnaliikmete haigestumiste korral väga raske, vähemalgalistel perekonnainimestel isegi võimatu 50 kuni 75% ambulatoorsetest ravikuludest ja 25 kuni 50% haigemaja tasust maksta teenijal endal. Riigiteenijal on siin kaks teed — kas ravida ennast ning pere-

ümbruse jaoks, Petseri, Petseri maakond ja Naroovatagused vallad I rajooni. Seega on uue lasteabiraha seadusega vähendatud nimetatud kohis lasteabiraha esimese ja teise lapse pealt 8 kroonilt 6 kroonile ja kolmanda ning neljanda lapse pealt 8 kroonilt 7 kroonile. Järelikult väheneb neis kohis näiteks nelja lapsega perekonnallasteabiraha 4 krooni võrra kuus. Uue palgaseadusega tõusis vähemalgalise riigiteenija endine kärbitud palk umbes 1—2 krooni võrra, kuid lasteabiraha vähendamise tõttu lasterohke perekonnaga riigiteenija palk üldiselt vähenes. Samuti tabas lasteabiraha vähendamine neid Tallinna ja Nõmme riigiteenijaid, kelledest mees ja naine teenides said koos palka vähemalt 131 kr. kuus.

Teatavasti uue palgaseaduse koostamisel oli aga põhimõtteks, et ühelgi riigiteenijal tasu suurus ei tohi väheneda. Käesoleval juhul aga peitub eriline kurbloolus selles, et palk vähenes just lastega riigiteenijail, milline asjaolu on vastolus härra Riigivanema poolt püstitatud põhimõtetega.

# Tundkem seadust!

Põhiseaduse kohaselt seaduse mittetundmine ei ole kodanikule vabandav. Tähtis on ametnikule, riigiteenijale, seaduse tundmine ja eriti veel temasse endasse puutuvus osas. Riigiteenijale tähtsamad seadused oleksid: Riigiteenistuse seadus (R. T. nr. 149 — 1924. a.) ühes hilisemate muudatustega ja Distiplinaarseadustik (R. T. nr. 81 — 1934. a.). Need seadused peaksid olema igale teenijale seda, mis oli roomlasele *lex duodecim tabularum* (12 tahvli seadus).

Seaduse vastu eksimine toob kaasa raskeid tagajärgi. Tooksin sellest kujuka näite. Riigiteenijal on keelatud ilma ülemuse loata pidada kõrvalteenistust (riigiteenistuse seaduse § 35). Kui ametnik selle vastu patustab, järgneb vallandamine (§ 39 p. 4-e).

Postiametkonnas on nii mõnelgi ametnikul mõni väike kõrvalteenistus, kuid enamasti on nad hankinud selleks ka ülemuse load. Aastaid tagasi oli tolleaegne teedeminister (vist hra Köster) kaht Haapsalu ptk. ametnikku hoiatanud, et kindlustusseltsi agendi ameti pidamine ei ole soovitav. Ametnikud ei võtnud seda hoiatust keeluna ja ei loobunud kindlustusseltsi agendi ametist. Asi sai postiavalitsusele teatavaks ja süüdlased vallandati. Teine neist sai küll veel teenistuskoha postiljonina (oli II a. j. am.), kuid teine üldse ei saanud ja pidi jäävalt lahkuma. Mis tähendab teenistuse kaotus, see on pikemate seletusteta selge igale ametnikule ja seepärast olgu see juhtum kõigile tõsiseks hoiatuseks.

Samuti võib ka Distiplinaarseadustiku vastu eksimine tuua raskeid tagajärgi. Oleks väga soovitav, et iga riigiteenija soetaks omale hra R. Villem'i raamatu: Riigiteenistuse seadus ja Distiplinaarseadustik, mõlemad ühes seletustega. Raamatus leiduvad ka kriminaalseadustiku § §, mis riigiteenijail vaja tunda \*)

Eelöeldu oli peaaegjalikult puutuv riigiteenijasse. Kuid riigiteenijail, kui kodanikel, tuleb ju elus kokku puutuda ka elunähetega, mida reguleerivad üldseaduste normid. Käesolevaga puudutaksin mõnd juhust, kus kodanik, riigiteenija, on kõige elementaarsemate seadusenõuete mittetundmise pärast pidanud kannatama.

## Kriminaal alal.

Kui kellelgi tuleb mingisugune kriminaal kohtuprotsess, siis esimeses astmes ta ikka esineb ise, ei küsi asjatundjalt nõu ja kui ta on saanud karistuse osaliseks, siis alles pöörab advokaadi poole, kuid siis on väga raske asja parandada.

Mõned vast arvavad, et sarnast juttu räägib advokaat oma teenistuse huvides. Aga varsti selgub, et see siiski on räägitud asjaosalise huvides ja nimelt: kui keegi on karistatud ja kui ta siis advokaadi poole pöörab, siis on asi sageli parandamata ja karistus jääb jõusse ka teises astmes. Advokaadil on see arusaadav, ta ei taha halba asja võtta, ehk võtab kallima honoraariga. Inimene peab maksma rohkem ja karistus jääb ka jõusse. Ma ei mõtle, et advokaat saab või tahab teha süüdlast õigeks, vaid ma mõtlen juhuseid, kus on vaja süüüt ja õiget päästa, kus vaja on tõendusid kui ka kõiki fakte nii ette tuua ja protsessi käiku nii juhtida, et tõde pääseks esile. Kui see esimeses

astmes pole teostunud, on mõni karistus nii väike, et edasikaebus on vaid kassatsiooni korras võimalik, s. o. teine instants asja sisuliselt enam ei aruta ja kõik need asjaolud, mis karistatu esimeses astmes oma süütuse tõenduseks oleks võinud ette tuua, kuid mida ta ette tuua ei osanud, jäävadki ette toomata ja karistus astub jõusse. Sarnased nähted tulevad sageli ette vastastikku kaklemise kui ka sõimamise või auhaavamise juures. Näide: A ja B ütlevad vastastikku auhaavavaid sõnu. A kaebab kohtusse, andes tunnistajaks juuresolija C. B läheb kohtusse ja annab tunnistajateks juuresolijad D, E ja F, kes ei ole keegi kuulnud haavamist B poolt, vaid väidavad, et A on B-d haavanud. Tunnistaja C aga kinnitab, et B on A-d haavanud. B saab karistada ja on väga pahane, miks pole õigust tehtud, miks tema tunnistajate seletustega pole arvestatud. Pahased on ka kõik B pooldajad, tunnistajad D, E, F ja kiruvad, et kohus on olnud ebaõiglane. Kuid ometi tegi kohus õieti. A kaebas B kohtusse, tunnistaja C tõendas süü, kuna tunnistajate D, E, F jutud ei oma tähtsust, sest B ei ole A-d kohtusse kaevanud ja kohus ei saa tunnistajate D, E ja F juttude põhjal karistada, sest A pole vastutusele võetudki (tegemist on erakaebusega, s. o. mitte avaliksüüdistusega). Mis puutub sellesse, et B poolt A haavamist D, E, F ei kuulnud, siis see pole oluline, on küllaldane kui C üksi kuulis, sest on ju ilmas veel palju inimesi, kes seda ei kuulnud ja negatiivsel faktil pole asja kohta tähtsust. Mis oleks pidanud tegema? Ka B oleks pidanud A vastutusele võtma, andma üles süütoenduseks tunnistajad. Siis oleks saanud mõlemad karistada ja siis oleks leppimine olnud poolte vahel kergem, vastastikku karistuse kartusel.

Mitmed on arvamisel, et ühe poole tegevusi annab temale mingisuguse õigustuse samaselt tegutsemiseks (sõim, laim, kaklus jne.). See on täiesti ekslik. „Omakohtu“ ei ole. Kui keegi leiab, et teine on teda millegagi riivanud, siis võib taotleda karistust ainult kohtu korras mitte aga „omakohtu“ teel. Neid näiteid oleks väga palju. Väga tihti inimesed seletavad eriti veenvalt, et ta ju söimas või lõi mind enne ja ma siis reageerisin sellele, kuid sellel pole tähtsust. On lubatud vaid hädakaitse, kuid seegi ei tohi olla tugevam, kui ähvardav hädaoht. Keegi ei tohi revolvriga lasta, kui talle kiputakse kallale kas rusikaga või kepiga.

Oleks palju huvitavaid näiteid ja juhu-seid, kuid ruumi puudusel peab piirduma selle ainsaga.

## Tsiviil alal.

Tsiviil vahekorrad on laialdased ja avaramad ja igalt alalt näiteid tuua on võimata. Tsiviil kohtupidamise seadus nõuab, et nõudja peab tõendamata oma nõuet ja kostja oma vastuväidet. A nõuab B-lt 100 krooni võlga. Allkirja ega tõendust ei ole. Kohtus B väidab: „jah, ma laenasin temalt, aga ma maksin ära.“ Kostja B on aumees, ta võtab õigeks, et laenas, kuid nõudmist õigeks ei võta, vaid toob vastuväite, et ta on võla ära tasunud. See ei ole üksi võla kohta maksev, vaid samuti üüriraha, tööpalka või mingisuguse muu kohustuse kohta. B vastuväide: „olen ära tasunud“ jäi kohtulikult arutusel tõendamata ja kohus mõistis 100 kr. välja. B kirub, et otsus on ülekohtune, kohus mõistis teistkordselt, seadus on puudulik jne. Nüüd tuleb B advokaadi juure, kuid hilja. Süü on inimeses endas. Kui ta võla ära tasus ja kui selle juures ei olnud tunnistajaid, siis oleks võinud võtta allkirja ja selle esitada kohtule. Ja kui seda ei olnud, siis oleks võinud kohtukutset saades advokaadilt nõu küsida, see oleks maksnud mõne krooni, nüüd aga maksab 100 krooni ühes kuludega. See on kõige elementaarsem näide. Aga et ses suhtes on massilisi sissekukkumisi, siis tõin seda prototüübina. Muidugi ei anna kõik nähted ja juhud šabloniseerida ja see mis siin öeldud, ei ole võib-olla sünnis teises küsimuses.

Igatahes pidagu kõik kodanikud, eriti riigiteenijad, kes loevad käesolevaid ridu, meeles moodsa ühiskonna tööjaotust. Arst ei tee endale riideid ega saapaid, ei pane endale elektriseadeid, ei värvi ega tapetseeri tuba, ei tee majaplaane, vaid seda teevad temale rätsepad, kingsepad, montöörid, maalrid ja insenerid. Need kõik oma korda ei ravi enda ega oma tööliste haigusi, seda teeb arst. Samad väited on maksvad advokaadi, inseneri, tehniku, joonestaja ja teiste kohta. Ärgu vaadaku juriidilisi ja kohtulikke asju nii imelihtsalt, et iga kodanik, ükskõik mis ametit ta peab, võib ju ka enda asju kohtus ajada. See on pusserdamine, on kallis ja kulukas, see on sama kui oskamata inimene tahtes endale ise teha kleiti või kuube või pesu, värvida tuba või teha muud, selleks et ära hoida töökuu, teeb ise need tööd, kuid rikub hea materjali ära. Ta peab uue soetama ja see läheb temale kallimaks ja just seepärast, et ta ei tunnistanud moodsa ühiskonna tööjaotust: igauks tehku seda, mida tema hästi oskab. Ja mida ta hästi ei oska, mis võib temale halba tuua, selleks palgaku asjatundja.

J. Kallman.

## Ekspursioon läbi Rootsi ja Norra

Märtsis peetud Eesti Raudteede Kontorijõudude kutseühingu esindajatekogu koosolekul kiideti heaks ühingu juhatusse kavatsus korraldada käesoleva aasta suvel huvireis Rootsi ja Norra. Seda arvesse võttes asus juhatus juba maikuu reisi korraldamise eeltöödele. Pärast ligi kaks kuud kestnud visat kirjajavahetust esiteks Rootsi ja Norra raudteelaste kutseühingutega ja lõpuks nende maade raudteevalitsustega, jõuti viimaks niikaugele, et juuli keskpaigas võidi asuda teele. Väljasõit Tallinnast oli määratud 13. juuli peale. Merereis pidi toimuma aurik Vaasal.

Kuigi väljasõit oli langenud õnnetule 13. kuupäevale, õnnestus merereis otse üllatavalt hästi. Ilm oli selleks väga soodne. Ülevas meeolus lahutati Tallinnast. Näis, et sadamasse kogunenud rohkearvuline saatjaskond oleks vist heameelega sarnase ilma puhul merereisu kaasa teinud. Kuid jõudes välja, lahtisele merele, oli siiski esialgu veidi tuult ja tundus vilu. Pärast aga muutus ilm täiesti vaikseks ja soojaks. Ilma vähemagi lainetuseta meri näis hiigla peeglina, mille pinnal mänglesid kuumendava päikese kuldsete kiirte sädelevad joad. Ilm oli tõesti haruldaset ilus

\*) Raamatu hind on 75 senti ja saadaval ka „S de“ talitusest.



**Tännforseni kosk** (umbes 20 kilomeetrit Are jaamast Norra piiri poole).

ja meie sõit kujunes tõelikuks naudinguks. Vähesed lahkused enne keskööd tekilt, kuigi all oli magamise ruum muretsetud. Järgmise päeva hommikul oldi juba varakult väljas, sest et peagi ilmusid silmapiirile skäärid ja nende ilu taheti juba eemalt nautida. Ilm oli veel toredam kui eelmisel päeval. Keskpäevaks olime täiesti skääride valdkonnas. On neid siin aga palju ja kui toredad! Kolmetunnilise sõidu järele imeilusate panoraamide keskel jõudsimise Stokholmi. Pühapäeva ja ilusa ilma tõttu haigutas meile sadamas tühjus vastu. Meid ei olnud sadamas keegi vastu võtmas peale tolli- ja politseiametnike.

Olime sunnitud leidma väljapääsu seisukorrast. Õnneks oli meie keskel kaasreisijana hra V., kes ennemalt oli Stokholmis käinud ja linna hästi tundis. Kiiresti seadsime tema kaasabil vaba õhtu kasutamise kava kokku ja asusime selle teostamisele. Sõit läks lahti Djurgårdenisse — loomaaeda. Sõit sadamast sinna mootorpaadiga kestab umbes paar-kümmend minutit. Aed on õige suur, kuid loomi on seal vähe. Õieti on see suveaed vabaõhumuuseumiga, restoräänidega jne. Ka esinesid seal rahvariietuses tantsijad rahva-tantsudega ja lauldi rahvalaule. Tehes aias ringkäigu ja paar ülesvõtet siirduti Tivolis. Niihästi Djurgårdenis kui ka Tivolis oli võimalik saada esimesi üldmuljeid rootsi rahva massi kohta. Meile näis, et ta oma käitumise ja riietumise poolest palju ei erine meie massist. Kuid siiski nagu jätab veidi suurema jõukuse mulje kui meil.

Saabudes tagasi sadamasse käidi veel linna vaatamas ja nii oligi see päev õhtas. Ööbiti laeval. Maksta tuli esimese klassi kajutis 1,50 kr. ja 2. klassi kajutis 1,00 kroon öö eest.

Järgmisel päeval — esmaspäeval — tuli juhtkonnal minna raudteevalitsusse piletite järele ja ühtlasi pidama läbirääkimisi omaette vaguni saamiseks. Meile anti teise klassi piletid. Vaguni saamise asjus juhiti meid reisirongide liikumise korraldaja härra Rudolf Marklandi juure. See härra osutas meile ülalatavalt laaket vastutulekut ja tänu sel-

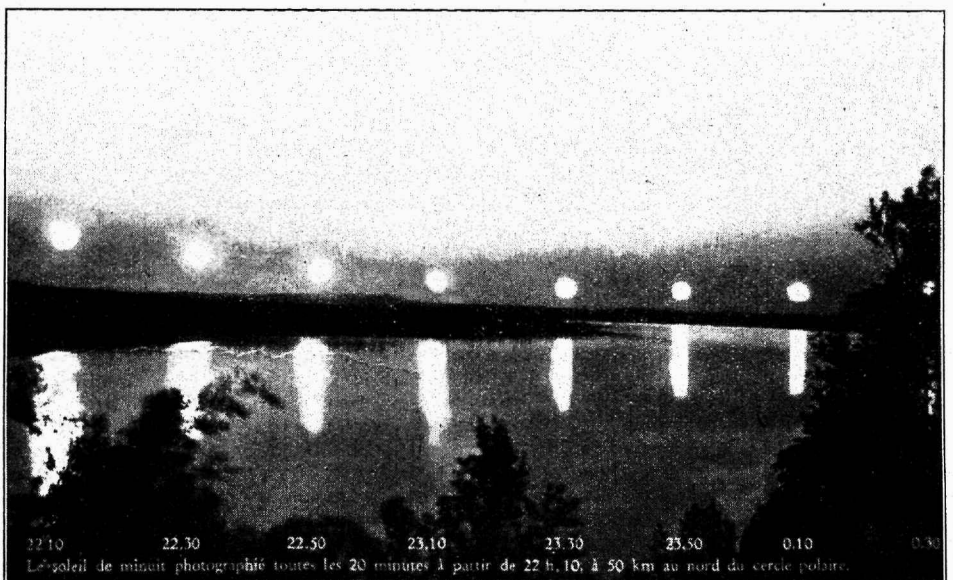
lele läks meil korda saada II klassi vagun kasutamiseks kogu meie Rootsis viibimise ajaks. Ka lubas härra Markland teha korralduse, et vagun haagitaks maha jaamades, kus meil oli kavatsus pikemalt peatuda.

Asjad joone ajanud otsustati minna vaatama kuulsat Stokholmi raekoda, raudtee muuseumi, kuninga lossi ja natsionaal-muuseumi. Leidus saksakeelt rääkija juht raekoja teenijakonnast ja asi läks lodusasti. Raekoda on ehitatud mitu head aastat ja on läinud maksma 18.000.000 rootsi krooni. Erilist tähelepanu väärivad nõndanimetatud kuldne saal, mille seinad ja lagi kaetud mosaiik-piltidega, mis kujutavad tähtsamaid sündmusi rootsi kuningate valitsemisest. Seinte ja lae katmiseks olevat läinud 25 miljonit kullatud klaaskildu. Siis on veel sinine saal, mida pidulikeks koosviibimisteks eri juhtumitel välja üüritakse. Ka väljas on hoone väga imponantne ja tema kullatud torn on kaugele näha.

Siit siirduti raudtee muuseumi, mis asub raudteevalitsusega ühes majas, Vasagatan 3. Sellesama maja kõrval asub ka jaamahoone. Muuseum on rikkalikult varustatud modellidega kõigilt aladelt. Esitatud on hooned, tee pealisehitus, kunstlikud ehitused, veerev koosseis, signalisatsioon jne. Muuseumi külastaja saab täieliku ülevaate rootsi raudteede arengust esimese raudtee avamisest kunni tänapäevani. Raudteevalitsuse poolt oli saadetud asjatundja, kes väga huvitavalt meile seletusi andis ja mitme modelli tegevust lasi demonstreerida. Muuseumi vaatlemine kestis ligi paar tundi. Sellele järgnes kuningliku lossi vaatlemine. Kui see lõppenud oli, oli juba hilja natsionaal-muuseumi minemiseks. Pealegi olid inimesed juba väsinud. Nii jäi siis veel vaba aega linna vaatlemiseks ja linna ümbrusega tutvumiseks.

Järgmisel hommikul — teisipäeval — asusime teele Upsala poole. Jaama oli tulnud meid saatma härra Markland ühes ühe teise härraga raudteevalitsusest. Meile anti omaette II klassi vagun ja hra Markland teatas, et tema poolt olevat vajalised korraldused liini peal tehtud vaguni maha- ja külgehaakimiseks jaamades. Upsalasse saabusime kella 10.00 paiku. Siin olid meil vastas härrad Gripeuskiold ja Ulson. Viimane oli puhkusel viibiva jaamaülema asetäitja. Meid juhiti reisibüroosse, kust meile juht kaasa anti, kes meid Upsalaga tutvustas. Käidi doomkirikus, mis suurimaid ja toredamaid kogu Skandinaavias; käidi vanas kuningate lossis, ülikoolis ja ülikooli raamatukogus, kus alal hoitakse hõbedaste tähtedega kirjutatud piibel. Selle on rootslased toonud sõjasaagina Praahast aastal 1648. Pärast lõunat tehti väljasõit Vana-Upsalasse. Siin oli omal ajal paganliku kultuse peapunkt olnud, kus suures templis on pühitsetud rahvuslikke ohvripühi. Samuti on siin kuningate hauad, kolme künka näol ja mõisi, kus elas kuulus botaanik Linné. Muidugi kasutati siin juhust kuulsa Vana-Upsala mõdu proovimiseks. On tõesti väga hea jook. Tal on oma kangus sees ja kui oled mõne pudeli ära joonud võib päris kena tuju saada.

Keskjärglase hommikul saabusime Östersundi. See on ühe põhjapoolsema maakonna, nimelt Jämtlandi maakonna, kultuuriline ja administratiivne kesk-



50 kilomeetrit polaarvööst põhjapool tehtud ülesvõtted kesköö päikesesi ühe 20 minuti tagant, alates kell 22.10. Kesköö päikene on näha Rootsis, näit. Abishos ja Riksgränsens, 31. mailst kuni 14. juulini.

koht. Põhjapool sellest on juba Lapi-maakond. Östersund on küll väike provintsi linn, kuid seal on suurepärase muuseum, kuhu on vanast ajast kuni tänapäevani kogutud kõik, mis Jämtlandi rahvast ja seda maad iseloomustab. Muuseum võtab enese alla suure kolmekordse maja. Et meil aega oli, siis tutvunesime kõige sellega, mis siin näha oli, kaunis põhjalikult. Pärast lõunat tehti väljasõit Frösöni, mis on Östersundist umbes 10 kilomeetrit eemal. Siit avanes väga ilus vaatepilt suurtele toredadele järvedele ja nende taga põhjapool sinendavate valgete laikudega kaetud mäeahel'kkudele. Üks palju reisinud herra julgelt tõendada, et see olevat ilusaim panoraam kogu Põhja-Rootsis.

Neljapäeval jõudime meie viimasesse peatuspunkti Rootsis — Äre'sse. See on maaliselt toredas kohas — maastik tuletab Zakopanet meelde — asetatud väike jaam umbes 50 kilomeetri kaugusel Norra piirist. Siin tegime rännakuid mägedesse. Jaamaüles lahkkel vastutulekul võimaldati meile tasuta kasutada mägedesse viivat kästeed. Siit tegime ka väljasõidu Tännforseni kosele, mis oma looduslikus puutumatuses majesteetlikult võlub. Ka ümbruskond on siin väga kena. Üldse jääb siit unustamata mulje.

Sellela oli meil Rootsi matk lõppenud ja järgmisel päeval pidime Norra siirduma.

(Järgneb.)

## Elagu Eesti ja Läti sõprus ja koostöö!

Sarnase pealkiria all kirjutab K. Riitenieks läti postiteenijate ajakirjas „P. T. Dzive“ juuni kuu numbris pikema artikli Läti postiteenijate külaskäigust Eestis.

Toome tähendatud artikli sisust kokkuvõtte.

„Meie Seltsi turismi sektsiooni korraldatud ekskursioon Eestisse suvistepühade ajal kujunes suureks ja laiaeks lähendamisaktiivseks mõlema naabermaa posti-t.-t. ametnike perele. Tänu eesti kolleegide südamlikkusele ja külalislahkusele, meie ekskursantide vastuvõtt oli korraldatud nii suurejooneliselt, et ekskursioonist osavõtjad ei suuda lõpetada selle ülistamist. nii et mõnigi kojujäänud töökaaslastist kõvasti kahetseb, et pole sõitu kaasateinud. Paljud vanemad ametnikud Tallinnas ja Tartus küsisid vana Riia kolleegide järel, kellega tsaaari ajal ühes tõotatud, kuid meie ekskursantidest, üldarvult 50. leidsid vaid 5 või 6 oma endiseid töökaaslast, kuna enamuse ekskursantidest olid noored.

Kõige suvistepühade ajal Tallinnas ja Tartus üleelatud järel peab ütleva, et vajadus kohata ja lähemalt tutvuda eesti ja läti posti ametnikkonna vahel oli olemas juba ammu varemalt ning meie ekskursioon osutus vaid selleks saademe, mis süttas ülevoolava sõprustundepuhangu mõlemalt poolt.

Meie polnud jõudnud veel Tallinna, kui juba eelviimases jaamas ilmusid meie ühine eesti kolleegid-tervitajad hra K. Böstroviga eesotsas. Meid dekoreeriti Eesti rahvusvärviliste lindikestega, millele meie vastasime, kinnitades neile rinda oma punane-valge-punased märgid. Jaamas ootasid meid umbes 50 Tallinna postiametnikku nende ühingu keskjuhatus sekretäri hra J. Kallmaniga eesotsas. Meid tervitas kaugejaama vanem, keskjuhatus abiesimees pr. Grünberg, ulatades küllasõitnuile punaseid tulpe. Ekskursantide nimel ekskursiooni juht tänas südamliku vastuvõtu eest ja avaldas lootust, et see külastäik tunduvalt lähendab eesti ja läti postiteenijaid. Vastuvõtjate seas oli ka Tallinna postkontori ülem hra Ruubel, pakipostkontori ülem hra Uustalu ja mitmed vanemad teenijad, kes tundsid elavat huvi endiste Riia kolleegide vastu.

Pärast öökorterisse paigutamist siirdusime kohvik „Corso'sse“ hommikeinele. Pärast hommikeinet algas linna vaatlus. Raekoja esisel pildistati eesti kolleegide ühes ekskursantidega. Vaadeldi raekoda, Niguliste kirikut, kino Gloriat, E. T. K. maja ime. (Linna vaatlust kirjeldab R. väga täpselt, tuues isegi piltide arvu Niguliste kirikus. K.)

Lõunatame Estonia teatri valges saalis. Pärast seda vaatame teatri saali ja Estonia suurepäralist kontsertsaali. Laulame laval mõned läti rahvalaulud ja üks meist kannab ette paar nalja deklamatsiooni. Eesti kolleegid meie „programmi“ võtavad vastu elava aplausiga. Pärast lõunat suured, moodsad autobusid viivad meid väljaspoole linna. Peab ütleva, et nii suuri ja uhkeid autobusse meil Riias ei ole. On huvitav liiklemiskorraldus, et ükski auto ei tohi mööduda trammist selle seisu ajal. Riigivanema erilisel loal oli võimalus meil vaadelda ka Eesti esimese kodaniku, Riigivanema, eeskujulikkude majapidamist hästi korraldatud aiaga, linnukasvatusega jne. Tähelepanav selles majapidamises on asjaolu, et Eesti Riigipresident on kõik selle rajanud sohu, sellega näidates, mis võib saavutada eesti rahvale omase püsivusega ja intensiivse tööga. Nägime ka Riigivanemat ennast oma maja klaasverandal kõnelemas kellegi külalisega.

Vaatleme ilusat Pirita randa ja Pirita kloostrit.

Postiametkonna teenijate puhkekodus, Pirital, meid jälle ootas üllatus: lätikeeelne kiri „Esiet sveicināti!“ Puhkekodu juhataja hra R. Kroon virkade ja külalislahkete daamidega, postiametnike naisnerest, oli korraldanud tee, mis lonsakate puude varjus kõikidele maitse hea. Maja sissekäigu juures lehvisid kõrvuti Eesti ja Läti riigilipud. Sealsamas kiires korras moodustati võrknaaliko-mandod ja sõprusvõistlus läks lahti. Mõned ruumides algasid tantsu. Öhtu jõudis kätte ootamatult ruttu ja meil suurt ja punastes automürakates tuli pöörata linna tagasi.

Teisel suvistepühäl vaatasime katoliku kirikut ja Tallinna postiasutusi. Postkontori ülem hra Ruubel näitas meile oma asutuse ruume ja tutvustas töökorraldusega. Publiku ruumid ei ole suured. Parjari ülemise osa moodustavad nikkelpostide vahele asetatud klaastahvlid vastavate pealkirjadega operatsiooni-de kohta. Nägime huvitavaid statistilisi andmeid saadetiste arvu ja ametnike kohta. Selgus, et töö juurekasvuga ametnike arv mitte proportsionaalselt ei suurene, vaid mõnel aastal isegi väheneb, mis seletatav töö lihtsustamisega jne.

Telegraafi kontori ülem hra Kuura tutvustas meid oma asutuse tööga, mille järele siirdusime telefoni kontoris, kus ülem hra J. Martens võttis vastu südamliku tervitusega. Et meie hulgas olid palju telefoniametnikud, siis oli raske hiliem kõiki koguda edaspidiseks marsruudiks, kuna huvitas ju igatühte

tema eriala töö korraldus. Peab ütleva, et iga üks leidis midagi mille üle on väärt järele mõelda, kas Eesti töökorraldus pole siiski otstarbekam.

Sõja muuseum ei ole suur, kuid pakub huvitavaid kujutlusi Eesti vabadussõjast ja selle silmapaistvaist kangelasist. Pärast seda vaatleme vana Tallinna kaitsemüüri ja ronime Oleviste kiriku torni.

Pärast lõunat on pühalik moment meie ekskursioonile: tundmata sõduri haua külastamine. Surnuaia värvavas ootas meid garnisoni komandant oma adjutandiga. Meie ekskursiooni juht ja kaks Läti rahvusrõivas ekskursanti sammuvad rongkäigu eesotsas. Jõudes tundmata sõduri hauale, nemad kolmekesi astuvad poodiumile ja juht lühidais lauseis mainib, et meie lätlased hindame selle ohvri väärtust, mis Eesti kangelased on toonud oma isamaa, vaba Eesti altarile, sest meie isamaa vabadus on lunastatud sama kalli hinna eest.

Selle järele vaatlesime laululava, laululälja, riigivanema suveresidantsi, Kadrioru lossi, „Russalka“ ausammast ja Peeter suure majakest, mille järele sõitsime tagasi linna, kuna lähenes kindlaks määratud koosviibimisõhtu, mille eesti kolleegid olid korraldanud seltskondlikus majas. Eesti kolleegid olid sinna kogunenud suurel hulgal. Ühislaust võttis osa ka postivalitsuse direktor hra G. Jalajas ja kõik asutiste juhatajad.

Esimesena võttis sõna Eesti postiteenijate ühingu keskjuhatus sekretär adv. J. Kallman, märkides ära oma kõnes tähtsamad etapid Eesti ja Läti ühises ajaloos. Kõneleja tähendas, et juba l'gemale 2000 aastat tagasi saatus on määratud eestlased lätlastele naabriteks. Ühiselt meie rahvad on kannud sissetungijate survet ning orjast 700 aastat ja alles tsaarivalitsuse kokkuvarisemisel eestlased ja lätlased ühisel jõul võtsid kätte omale vabaduse, mille järele põlvest-põlve oli igatsetud. Hra Kallman ütles, et temal olevat suur rõõm tervitada Läti kolleegide esimesel suurearvulisel kohtamisel Tallinnas. Selle järel kõneleja üksikasjalisemalt peatus Eesti posti ametnike ühingu korralduse ja saavutiste juures. Kõne lõpetades hra Kallman avaldas soovi, et Läti ja Eesti sõprus edeneks ja kõveneks, milleks aidaku kaasa omavahelised külaskäigud.

Kõne võeti vastu kauakestva aplausiga.

Järgmisena kõneles Postivalitsuse direktor hra G. Jalajas, südamlikult tervitades Läti p. t. t. ametnikke Eestis.

Eesti tehnil. ametn. ühingu nimel kõneles hra Merilaid. Meie esindaja oma vastukõnes kriipsutas alla seda ootamatult suurt südamlikkust ja külalislahkust, mis eesti kolleegid üles näidanud. Avaldab rõõmu kõige nähtu üle kahe päeva jooksul. Ühine Eesti ja Läti saatus kajastub Valentini aaria esimeses lauses, operis „Faust“: „Me oleme kaks ühel liilia varrel, me saatus on alati ühine.“ Rõhutades rahvaste sõprust mainib esindaja veel: „Ka meie kutsealalisel lähenemisel on suur tähtsus. „Elagu Eesti ja Läti sõprus!“

Soolauludega esines Tallinna postkontori ametnik prl. Everest.

Eesti postiteenijate k.-ü. keskjuhatus esimees hra J. Koff, kes haiguse tõttu ühisest õhtusöögist ei saanud võtta osa, oli saatnud telegrammi, soovides kestva sõprust ja koostööd mõlema rahva vahel. Tervituseks võtavad veel sõna hrad Ruubel ja Martens.

Elavate vestluste, tantsu ja lauluga mööduvad tunnid kiiresti ja ongi aeg

juba rongile minekuks. Kõik armsad Tallinna kolleegid, kes meid jaamas vastu võtsid, nagu: härra Böstrov, pr. Grünberg, pr. Böstrov, hra Kallman ja veel paljud teised saatsid meid jaama suure südamlikkusega ja parimate soovidega. Vagunis aga lauldi:

„Rõõmud kõik ruttu lõpevad,  
Rong juba Tartu poole tõttab...  
Vagunis kõlavad laulud lõbusad,  
Millistel pole ei lõppu, ei äärt.“

\*

Järgmises, s. o. juulikuu numbris kirjutab sama autor Tartu külastamisest pealkirja all: „Meie ekskursandid Eesti kultuuri keskkohas — Tartus“ järgmist.

„Suvistepüha kolmanda päeva varahommikul meie jõudsime Tartu, kus meid võttis vastu Eesti postiteenijate ühingu Tartu osakonna esimees ühes mõnede daamidega. Tallinna kolleegid olid teatanud meie saabumisest ja palunud, et meid võetaks vastu ja näidataks seda, mida soovisime näha. Tunnustusega peab tähendama, et Tartu kolleegid täitsid selle ülesande auga, nii et meie sügava tänuga ja suure heameelega mäletame Tartus möödasaadetud päeva. Tallinna kolleegid olid veel hoolitsenud, et meie vagun Tartus rongist maha haagiti ja jäeti meie korraldusse kuni õhtuni, nii et meil polnud vaja oma pagaaži tassida jaamast linna ega tagasi. Enne hommikueinet vaatasime Toomemäe ja selle ümbrust pr. Tüüri juhtimisel. Tartu on teaduse ja kunsti keskkoh. Seda on ta edendanud juba eelajaloolisest ajast. Tartu Toomemägi valnal ajal on olnud eestlaste maalinn ja jumalate asukoht, — eestlaste Olümpia.

Tartust on tulnud esimesed läti ja eesti ülikooli haridusega mehed, siit on pärit ja saanud oma hariduse ka enamus praegusaja mõlema riigi seltskonnategelasi.

Pärast Toomemäe ja ülikooli vaatlust siirdume ilusasse, kodusesse kohvikusse, kus eesti kolleegid meile olid korraldanud hommikueine.

Pärast hommikueinet vaatame postkontori ruume, mis ei ole suured. Siit läheme Botaanika aeda, kus väga palju haruldasi floora-eksemplare. Edasi sõidame Raadi mõisa. Siin asub Eesti rahva- ja kunstimuseum, kus nägime palju huvitavat.

Lõuna Tartu kolleegid olid korraldanud meile üldtuntud „Vanemuise“ suures saalis. Võis näha, et igati kellel kuidagi oli võimalik, pidas omaks kohuseks võtta osa ühislõunast. Üldiselt peab tähendama, et eestlaste juures kolleegiaalsuse mõiste on tugevasti arenenud ja seltskonna elu sündmustest võtavad kõik elavasti osa. Lätikeelse tervituskõne pidas hra Kaldro, juhtides tähelepanu Eesti ja Läti ühisele minevikule, avaldas lootust, et tulevikus mõlemad naabermaad lähevad käsi-käes. Vastates meie esindaja tänas Tartu kolleegide suurepärase vastuvõtu eest. Läti „laidzivs“ vaheldub eesti „lauluga“ ja kõlavad läti ja eesti rahvalaulud. Kõnelevad veel Sannamees ja Peek.

Tartus, nagu Tallinnaski, laulud ja kõned vaheldusid muusika ja ettekannetega, millele lõunasöögi lõppedes seltsis veel tants.

Ühise meeleolurikka tolemise katkestas juhi vile, kuna kell 18 tuli olla jaamas. Kõik meie värsked sõbrad ja tuttavad, nagu hra Peterson, pr. Tüür, hra A. Si-

dam, A. Seresk ja paljud teised Tartu kolleegid saatsid meid jaama ja rongile südamlikkude tervitustega ja soovidega.

Ekskursiooni ajal, niipalju kui aeg võimaldas, püüdsime tutvuda eesti kutseorganisatsioonide struktuuriga ja posti ametnike tööoludega. Selles mõttes meile laialdast informatsiooni andis p. t. t. ühingu keskjuhatause sekretär hra J. Kallman ja Tallinna osakonna esimees K. Böstrov.“

Edasi antakse täpne kirjeldus meie kutseühingu struktuurist, osakondadest, tehnilisest ühingust, meie kutseühingu põhikirjast ja sihtidest; tööst jne. Samuti antakse ülevaade meie ametkonna töönormidest, atesteerimise ja kõrgenduse korrast, erakapitali komiteest, suvilatest jne.

Kõik see on toodud väga selgelt ja täpselt, nii nagu asi tõesti on ja sellepärast pole mõtet kõike siin avaldada sõnasõnalt.

Üldiselt peab tähendama, et läti kolleeg, käesoleva kirjutise autor, on äärmise hoolsuse ja täpsusega kõike edasi andnud, nii nagu see just oli.

Lõpuks märgime, et meile on tulnud lisaks suusõnaliselt kutsele ka kirjalik kutse külastada Lätit.

Keskjuhatus teatas, et arvatavasti külastame Lätit tuleval aastal.

## Töövõimaluste kindlustamisest läbi aasta

Raudteelaste kongressidel ja üldkoosolekul on korduvalt ehitusameti päevatöölise ja nende esindajate poolt üles tõstatatud küsimus töö kindlustamiseks päevatöölisele läbi aasta ning vastavate resolutsioonide esitamise ja nende vastu võtmise ja osatöölise ülesandeks kutseorganisatsioonide juhatustele energilisi samme astuda nimetatud nõude elluviimiseks. Tähendatud nõue kerkis teravalt päevakorda üldise majandusliku surutise süvenemisel, kus töö saamine tööturul valitseva tööjõu ülepakkumise tõttu raskeks osutus ja seega töölt vallandatud töölised uue töökoha mitteleidmisel ühes oma perekondadega äärmiselt raskesse majanduslikku seisukorda sattusid. Peab tähendama, et olukord selles ei ole praegugi normaalne, kuigi majandusliku konjunktuuri paranedes läheb nüüd mõnel juhul vallandatud töölisel kergemini korda uut töökoha hankida. Ühtlasi peab märkima, et teatud paremus tõi olukorda 1932. aastal raudtee linijaoskondades teotsena hakanud töölisnõukogude instituit, kuid seda vaid kohtadel, kus töölisnõukogud on suutnud lähedasemat kontakti töölisega pidada ja energilise teotsemise ja siis ka mõnesuguseid tulemusi seal saavutatud. See on osutunud võimalikuks seetõttu, et tööandja peab arvestama töölisnõukogu näpunäidetega, kui need sihitud olukorra pehmendamiseks töölise vallandamisega. Olude sunnil on hakatud sageli töötama vähendatud tööpäevade arvuga nädalas, millega võimaldatakse tööd rohkema arvu töölisele ja seega välditakse töölise vallandamised. Kuid silmas pidades päevatöölise madalaid palku, muutub vähendatud tööpäevade arvuga teenitud palgaga äraelamine väga vaevaliseks ja see moodus täidab otstarvet siiski ainult olukordades, kus osalise töönädalaga töötamist on ettenäha ikkagi vaid lühemaks ajaks, nii kui näiteks hilissügisel enne

peatselt loodetavat lumesadude tulekut või jälle varakevadel veidi enne uue eelarveaasta algust ja uute krediitide avamist. Tõsiselt abiks osutuvad töölisele ikkagi need juhud, kus töölisnõukogul koos tööandjaga läheb korda täiendavaid krediite juure hankida või ka isegi neid ainult piirkondade vahel vastavalt olukorra tarvidusele reguleerida ja kus näidatakse üles leidlikkust ja algatust töövõtjatele välja anda kavandatavate tööde teostamiseks raudtee oma tööjõuga või kus juba aegsasti püütakse töömahtu jaotada kogu aastajaale normaalselt oleva töölise arvu kohaselt. See on arusaadavalt võimalik jaoskondades, kus töölisnõukogu liigetel on täielik ülevaade käitise valitsevast olukorrast ja kus töölisnõukogu liikmed on tööandja kaudu informeeritud aasta töökavast. Ülaltooduga on tahetud öelda, et seni kuni vastavad kutseorganisatsioonid läbi aasta töövõimaluste kindlustamise küsimust ei ole suutnud radikaalselt lahendada, on võimalus töölisnõukogudel, kui sellelaadsetele üksikjuhtumitele lähemalseisvatel asutistel, tõsise püüdlikkuse ja osavuse juures koos tööandjatega paljudi olukorra parandamiseks ära teha, ilma et see erilisi lisakulusid nõuaks või võimatuid raskusi jaoskonna käsutuses olevais krediitides teeks. Selleks on ka jaoskonna päevatöölistel kohustus töölisnõukogudele igati kaasaaitada nende aegsali informeerimiseks täpsalt kohtadel valitsevaist tööoludest olukordadest. Kutseorganisatsioonide ülesandeks peaks jääma ka edaspidi jätkata üldist nõudmist töö läbi aasta kindlustamiseks. Peab ütleva, et senistel kogemustel suhtub administratsioon tähendatud küsimusse siiski enamjaolt puhtformaalselt, väites, et kuna krediiti või ka tööd on vähe, siis puudub võimalus töölisele läbi aasta töö andmiseks. Peame seda küsimust nii põhimõttelt kui ka riik-



Pr. Amanda Tüür,  
Tartu kaugejaam

Väie ametnik, kuramaažis veab tal õõsti.

likust seisukohast väga tähtsaks ja seega ei ole ülearune selle lähemalt analüüsimine. Vabariigi valitsus on oma üheks tähtsamaks ülesandeks võtnud tööturu korraldamise ning töö ja teenistuse võimaldamise kõikidele kodanikkudele, kes tööd vajavad ja teha tahavad. Tähelepanu väärivate pingutustega on jõutud niikaugemale, et olukord tööturul on praegu lahedam, kui mitmel varem aastal. Sagedi kuuleme ja loeme ka püüdest töömahu reguleerimiseks aastaaegade järgi ja selle tulemusel jäetakse paljude suuremate töödega alustamine sügisekuudele, millal töökriis tavaliselt teravamaks muutub. Seda seisukohta on jaganud ka paljud omavalitsused ja ministereeriumid oma allasutistega ja hiljuti kuulsime ka teedeministreeeriumi maanteede valitsuse korraldusest vähemkiirete tööde jätmiseks talvisele ajale. See on arusaadavalt tööliste seisukohalt tervitatav nähe. Raudtee töölised kurdavad aga, et neil ettenähtud tööd teostatakse südasuviste kuude jooksul, suure kiirusega, selleks töötajate lisa rohkelt juure palgates või enamik töid ettevõtjatele välja andes ja sügise saabudes sünnib suure osa tööliste vallandamine ja teise osa töölistel vähendatud tööpäevade arvuga nõudlas töötamine. Oleks ebaõiglane seda olukorda teha olenevaks ainult raudteevalitsuse juhtkonnast. Sagedi ulatuvad põhjused kaugemale. Majanduspoliitilistel kaalutlustel kohandab riik oma väljaminekud vastavalt sissetulekutele. Sellest tingituna on ka raudteevalitsusele, samuti kui teistele riigi asutustele, ettenähtud töödeks määratud summade kohta majandusministreeeriumi poolt ettekirjutus kui palju tuleb arvatud summadest ühel või teisel kuul äratarvitada, et seega riigi tulude ja kulutuste taset ühtlasena hoida. Kui aga määratud krediidide tarvitamine on asutustele ettenähtud peamiselt ainult üksikudel suvekuudel, siis tekib ka sügisel eeltähendatud töökriis, missugune asjaolu tekitabki töö läbi aasta kindlustamise küsimuses põhjapanevamaid raskusi. Et asutused neile teatud kuul kulutamiseks lubatud summe

ületada ei saa ega tohi, see on mõistetav, sest riigikassal võivad puududa reservid ülekulutuste katmiseks, ja kuigi neid selleks peaks leiduma, ei peeta riiklikust seisukohast lähtudes reserve alati soovitava puutuda. Mis puutub aga asutuste poolt krediidide vähemtarvituse teatud kuu jooksul ja selle lõplikult äratarvitamise edasilükkamisele järgnevale kuule või kuudele, siis peaks see riigikassa seisukohalt võimalik olema ja loodetavasti ka majandusministreeeriumi poolt selles takistust ei tehta. Küll oleks võimalus seega töid, mille teostamine tehniliselt võimalik varakevade ja hilissügise või ka talvekuudel, korraldada pikema ajavahega jooksul aastal, mille läbi võimalduks kindla kontingendi tööliste töösamine läbi aasta, olgu siis osaliselt vähendatud tööpäevade arvuga nõudlas. See küsimus on kaugemale ulatav ja selle lahendamine soovitud suunas peaks jääma lähemaks ülesandeks kutseorganisatsioonidele vastastikkuses arusaamises ja koostöös raudteevalitsusega. Kui töölistenõukogud otsustavalt kaasa aitaks kohalike vähemate jooksva parandustööde krediidide reguleerimisel jaoskondade ja piirkondade vahel ja üles näitaks algatust kõigil muudel juhtumitel raudtee oma töötajate tööerakendamise võimaluste suurendamise mõttes, siis võiks loota, et ka raudteel kujuneks välja kindel arv alalisi päevatöölisi, kellel teenistus enam-vähem oleks aasta läbi kindlustatud ja kes oma elu vastavalt vähesele, kuid piisavale sissetulekule kohandaks ja mõne kõrvaltööharu, näiteks aiamaa pidamise jne., toetusel endid ja omi perekondi suudaks ülal pidada. Kordan veel, et see küsimus omab suure riikliku tähtsuse tööpäevade vastu võitlemise, tööturu otstarbeka korraldamise, perekonna soetamise ja järeltuleva soo kasvatamise ning kodanikele enesekindla tunde sisendamise mõttes ja seepärast tahaks loota kõikide asutuste juhtide ja võimude heatahtlikule toetusele ja kaasabile töö läbi aasta kindlustamise põhimõtte laiemas ulatuses elluviimiseks.

Töölisvanem.

## Postiteenijate k.-ü. keskjuhatus tegevusest

Keskjuhatus koosolek peeti 4. septembril s. a. Koos olid kõik juhatus liikmed. Kauaaegne esimees Jaan Talving (Koff) lahkus esimehe kohalt, sest olles ümberpaigutatud Pärnust Narva, polnud tal enam sobiv esimeheks olla. Keskjuhatus otsustas avaldada Talvingule tänu tehtud töö eest ning kinkis väikese mälestuseseme. Uueks esimeheks valiti A. Tops Tapalt.

Otsustati teha N.-Jõesuu puukuurile ja pesuköögil uus katus, kuna vana jookseb läbi. Töid korraldab kutseühingu Narva osakond.

Elva majale otsustati teha uus katus ning panna sisse elekter. Töid korraldab kutseühingu Tartu osakond.

Haapsalu maja suhtes otsustati paluda Haapsalu osakonna kaudu ettepanekuid ja eelarveid majas puuduste kõrvaldamiseks, arvesse võttes suvitajate soove.

Võeti vastu põhimõtteline otsus Elvas suvitusruume juure soetada, kuid mitte käesoleval aastal, sest enne uue soetamist peab tasuma endise maja võla.

Kooliskäivate laste abistamiseks võeti vastu põhimõttelised seisukohad, et toetust anda neile teenijaile, kes on kehvemad ja kes tegelikult toetust vajavad. Toetuse andmisel tuleb võtta arvesse: perekonna sissetulekut, perekonna suurust, koolis kui ka maksulises koolis käivate laste arvu, koolitamise kulukust (lapse pensionikulud, kui kool asub väljaspool vanemate elukohta jne.).

Lasteabirahade sooviavaldusi otsustab erikapitali komitee 1 kord aastas ja oktoobrikuus.

Kõik teenijad, kes soovivad saada laste koolitamiskuludeks toetust, esitagu palved oktoobrikuu alguseks asutuse ülema kaudu Postelile.

Palvele lisatagu juure õiendus kooli juhatuselt, kus laps koolis käib. Palves palutakse kirjeldada selgelt perekonna seis ja tulu (palk), mille kohta asutuse ülem postivalitsuse eeskirjutuse põhjal palve edasisaatmisel kinnitab kas palvekirjas toodud asjaolud vastavad tõele.

Keskjuhatus saadab laste abiraha asjus vastuvõetud seisukohad erikapitali komiteele palvega toetuse määramisel neid aluseks võtta ning neid seisukohti kaitsevad erikapitali komitees keskjuhatus esindajad palvete otsustamisel.

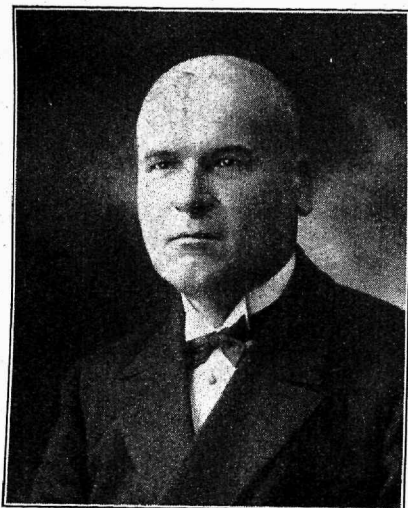
Läti ametivendade külaskäigu puhul nelipühil andis Keskjuhatus Tallinna osakonnale vastuvõtu kuludeks toetust 250 krooni ja Tartu osakonnale 70 krooni.

Tartu osakonnale anti 2-nädaline täht-aeg avanside ja liikmemaksude õiendamiseks.

Viljandi osakonna juhatus teatas, et Viljandi osak. juhatus liikme kandidaadid, keeldudes astumast juhatusse, (vt. „Side“ nr. 6 — lhk. 43 üleval) olid teinud seda mitte kartusest saada halva atestatsiooni osaliseks, vaid muul kaalutlusel, mille tõenduseks olevat äraütlemise kirja-des loetletud põhjused. Olgu tähendatud, et Keskjuhatus „Sides“ nr. 6 avaldatud informatsiooni andis tolelaegse Viljandi osak. juhatus andmetel. Keskjuhatusel on raske teada kellel siin õigus, kuid on ilmselt selge see, et keegi oma keeldumise kirjas ei too põhjusena ülemuse kartust, vaid otsib ikkagi mõne muu põhjuse.

Sekretariaat.

## JAAAN TALVING (Koff)



nud tal võimalik esimehena edasi tegutseda.

Jaan Talving on kutseühingu tegevusest osa võtnud 13 aastat, alates 1922. a. Oli keskjuhatus esimees 1924.—1927. a. 1927.—1932. a. tegutseb kutseühingu Narva osakonnas. Teistkordselt keskjuhatus esimees 1932. a. sügisest kuni 1935. a. sügiseni. Raskemaid võitlusaegu kutseühingus oli J. Talvingul 1934. a. talvel, kui vabsid tahtsid teda välja suruda ja kutseühingut üle võtta.

J. Talving on sündinud 19. märtsil 1892. a. Olustveres. Astus postiteenistusse 1908. a., 1913. a. lahkus ajutiselt postiametkonna teenistusest. 1914. a. määrati 6. j. am. Võõritsa postkontorisse. Sellest ajast peale teenib vahetpidamata postiametkonnas, olles seega teeninud juba 26 aastat. Narvas võttis J. Talving osa ka väljaspool ametkonda seltskondlikust tööst ning oli 1930. a. valitud Rahvaerakonna nimekirjas Narva linnavolinikuks.

4. sept. lahkus posti t.-t.-t. k/ü. keskjuhatus esimehe kohalt Jaan Talving, sest olles paigutatud Pärnust Narva, pol-



# Postiametkonna teenistuslikke teateid

## Muudatusi personaali alalt

Nimetatakse ametisse:

Jalakas, Mihkel, meh. kand. Põltsamaa ptk. — 2. j. meh. aj. kt. Põltsamaa ptk., arvates 1. juulist 1935. a. Kann, Paul, meh. kand. Tartu tel. võrk — 2. j. meh. aj. kt. Harjumaa ttv, asuk. Keilas, arvates 7. juulist 1935. a., teenistuse huvides. Puusner, Aleksander, valvur piirivalves — posti pealelaadijaks Tall. peapostk., arvates 1. augustist 1935. a. Poska, Valentine, ajutine töötaja Postivalitsuses — van. kants. ametnikuks Postivalitsuses, arvates 9. juulist 1935. a. Riimann, Liidia, ajutine töötaja Risti postk. — 4. j. ametn. vabateen. Risti postk., arvates 16. augustist 1935. a. Klejer, Konstantin, ajutine töötaja Postivalitsuses — noor. post. Nõmme postk., arvates 31. aug. 1935. a.

Nimetatakse p. t. t. mehaaniku kandidaadiks:

Freirik, Karl, meh. õpil. Võrumaa t. t. v. — meh. kandidaadiks, Kr. 48. — kuus Võrumaa t. t. v., arvates 1. aug. 1935. a.

Määratakse uue ameti peale:

Vilde, Eduard, noor. post. Mustvee postk. — 4. j. ptt. am. vabateen. Irboska vaks. ptk., arvates 5. juulist 1935. a., teenistuse huvides ja enda nõusolekul. Jürgenson, Erna, van. kants. ametn. Postivalitsuses — 4. j. ptt. am. vabateen. Tall. peapostk., arvates 9. juulist 1935. aastast. Suitso, August, ülema abi Viljandi II kl. (1. aste) ptk. — ülema abi Pärnu II kl. (1. aste) ptk., arvates 29. juulist 1935. a., teenistuse huvides. Veltmann, Karl, ülem Riisipere 4 kl. ptk. — ülema aj. kt. Kilingi-Nõmme 3. kl. ptk., arvates 15. augustist 1935. a. teenistuse huvides ja enda nõusolekul. Mänd, August, 2. j. jsk. juhat. aj. kt. Tall. telef. v. — ins. ajut. kt. Tall. telef. v., arvates 16. augustist 1935. a. Lemberg, Louis, van. meh. Tallinna telef. v. — 2. j. jsk. juh. aj. kt. Tall. telef. v., arvates 16. augustist 1935. a. Paumann, Jaan, ülem Kilingi-Nõmme 3. kl. ptk. — ülema aj. kt. Rapla 3. kl. ptk., arvates 19. augustist 1935. a. teenistuse huvides ja enda nõusolekul. Peets, Hans, ülem Rapla 3. kl. ptk. — ülema abi aj. kt. Viljandi II kl. (1. aste) ptk., arvates 21. augustist 1935. a., teenistuse huvides ja enda nõusolekul. Raud, Arnold, ülem, Emmaste 5. kl. ptk. — ülema aj. kt. Riisipere 4 kl. ptk., arvates 29. aug. 1935. a., teenistuse huvides ja enda nõusolekul. Äär, Alfred, 3. j. ametn. Käina ptk. — ülema aj. kt. Emmaste 5. kl. ptk., arvates 29. augustist 1935. a., teenistuse huvides ja enda nõusolekul.

Paigutatakse ümber:

Alas, Aleksander, mont. palgaga Kr. 57 kuus Väandra postk. — mont. palgaga Kr. 57 kuus Tartu tel. võrku, arvates 30. juunist 1935. a. teenistuse huvides. Rander, Elfriede, 4. j. am. Narva tel. v. — 4. j. am. Tallinna peapostkontori, arvates 1. juulist 1935. a. enda palvel ja kulul. Kermäe, Alma, 3. j. am. Narva ptk. — 3. j. am. Narva tel. v., arvates 1. juulist 1935. a. enda palvel. Roselberg, Klarissa, 3. j. am. Jõhvi ptk. — 3. j. am. Kadrina ptk., arvates 8. juulist 1935. a., teenistuse huvides ja enda nõusolekul. Aidnik, Julie, 2-b j. am. Tartu ptk. — 2-b j. am. Otepää ptk., arvates 8. juulist 1935. a. teenistuse huvides ja enda nõusolekul. Brigadir, Alide, 2-b j. am. Tall. peapostk. — 2-b j. am. Narva tel. võrk., arvates 9. juulist 1935. a. enda palvel ja kulul. Irbe, Grigori, 4. j. am. Irboska vaks. ptk. — 4. j. am. Irboska ptk., arvates 12. juulist

1935. a. teenistuse huvides ja enda nõusolekul. Tsirel, Timofei, 4. j. am. Irboska ptk. — 4. j. am. Petseri ptk., arvates 14. juulist 1935. a., enda palvel ja kulul. Edesi, Marta, 3. j. am. Tõrva ptk., — 3. j. am. Tartu ptk., arvates 20. juulist 1935. a., enda palvel ja kulul. Alas, Aleksander, mont. palgaga Kr. 57 kuus Tartu tel. v. — mont. palgaga Kr. 57 kuus Viljandimaa t. t. v. asuk. Viljandis, arvates 5. aug. 1935. a. oma palvel ja kulul. Jaagola, Ferdinand, mont. palgaga Kr. 57 kuus Viljandimaa t. t. v. — mont. palgaga Kr. 57 kuus Tartu tel. võrk, arvates 5. augustist 1935. a. omal palvel ja kulul. Kompus, Alma, am. kand. Tartu telef. võrk. — am. kand. Tartu ptk., arvates 14. augustist 1935. a. teenistuse huvides. Aaviku, Leenart, 4. j. am. aj. kt. Laura ptk. — 4. j. am. aj. kt. Irboska ptk., arvates 15. augustist 1935. a. teenistuse huvides ja enda nõusolekul. Irbe, Grigori, 4. j. am. Irboska ptk. — 4. j. am. Laura ptk., arvates 15. augustist 1935. a., omal palvel ja kulul. Peet, Anton, noor. post. Paide ptk. — noor. post. Pärnu ptk., arvates 16. augustist 1935. a., omal palvel ja kulul. Josua, Ella, 4. j. am. Tallinna Sadama ptk. — 4. j. am. Rapla ptk., arvates 17. augustist 1935. a., omal palvel ja kulul. Idnurm, Alide, 3. j. am. Rapla ptk. — 3. j. am. Tallinna Sad. ptk., arvates 22. augustist 1935. a., omal palvel ja kulul.

Kinnitatakse ametijärgus:

Lunden, Gori, ülema abi aj. kt. Tamsalu 3. kl. ptk. — ülema abiaks, arvates 1. augustist 1935. a. Ritsen, Johannes, 2. j. meh. aj. kt. Läänemaa t. t. v. — 2. j. meh., arvates 1. septembrist 1935. a. Ardl, Elmar, 2. j. meh. aj. kt. Kilingi-Nõmme ptk. — 2. j. meh., arvates 1. septembrist 1935. a. Freivald, Johannes, raamatupid. aj. kt. Läänemaa t. t. v. — raamatupidajaks, arvates 1. septembrist 1935. a. Kustavson, Jaan, ülema abi aj. kt. Kolga 3. kl. ptk. — ülema abiaks, arvates 1. septembrist 1935. a.

Kõrgendatakse palka:

Topson, Richard, meh. kand. Antsla ptk. Kr. 57 kuus, arvates 6. aug. 1935. Pärni, August, meh. kand. V-Maarja ptk. Kr. 57 kuus, arvates 6. aug. 1935. a. Hanso, Elmar, meh. kand. Tallinna peatelegraafi kont. Kr. 58 kuus, arvates 1. augustist 1935. a. Rebane, Kaspar, meh. kand. Tallinna tel. võrk Kr. 58 kuus, arvates 1. augustist 1935. a. Pranno, Artur, meh. kand. Tall. tel. võrk, Kr. 58 kuus, arvates 1. augustist 1935. a. Rõngelepp, Konrad, meh. kand. Tartu telef. v., Kr. 57 kuus, arvates 1. augustist 1935. a. Lõuna, Karl, meh. kand. Tartumaa t. t. v., Kr. 57 kuus, arvates 1. augustist 1935. a. Vilnit, Villu, meh. kand. Tall. telef. v., Kr. 58 kuus, arvates 21. aug. 1935. a.

Vallandatakse ametist:

Kask, Karl, 2. j. meh. Harjumaa t. t. v., arvates 1. juulist 1935. a. enda palvel. Isop, Meta, 4. j. am. V-Maarja ptk., arvates 1. aug. 1935. a. enda nõusolekul. Nipsust, Amilde, 3. j. am. Iisaku ptk., ar-

vates 1. septembrist 1935. a., omal palvel. Villmann, August, van. post. Tallinna peapostkont., arvates 1. septembrist 1935. a. B. Eraseaduse § 4186 ja Riigiteen. tasude seaduse § 23. põhjal, parandamata haiguse tõttu.

Kustutatakse p. t. t. ametkonna teenijate nimekirjades:

Pent, Eduard, van. post. Pärnu ptk., arvates 12. juulist 1935. a. surma puhul.

Mahaarvamised palgast:

Tallinna peapostkontori noor. post. Roman Krull'ile, kes 26. juulist kuni 9. augustini 1935. a. ilma mõjuva põhjuseta teenistusest puudus, on Riigiteen. seaduse § 27 põhjal puudunud 14 päeva eest palk maksmata jäetud. Iisaku ptk. mont. Johannes Poots'ile, kes 7. ja 8. juulil 1935. a. ilma mõjuva põhjuseta teenistusest puudus, on Riigiteen. seaduse § 27. põhjal puudunud 2 päeva eest palk maksmata jäetud.

## Riigi- ja omaval. teenijate Keskliidu tegevusest

Saadikutekogu otsuste täitmiseks Keskliidu juhatause sekretariaat otsustas pöörduda haridus-sotsiaalministri poole palvega praegu kehtivat arstiabi seadust muuta selles mõttes, et teenija kanda olevat arstimiskulude protsenti vähendataks 50—75% pealt 10—30% peale ja et haiglaravi, samuti nakkushaiguste igasugune ravi oleks teenijale täiesti maksuvaba. Ühtlasi tuleks arstiabi võimaldada teenijate varanduseta ja töövõimeteuile vanematele ning pensionäride alaealistele lastele.

Maajandusministri poole otsustati pöörduda palvega, et lasteabiraha maksimisel kaotataks riigi rajoonidesse jaotamine, kusjuures kellelgi ei tohiks väheneda praegune lasteabiraha suurus; edasi tuleks lasteabiraha maksta ajutistele töötajadele ja pensionäride alaealistele lastele.

Keskliidu sekretariaadis on üles võetud ühiskodu loomise mõte Tallinna, kus leiaks aset bürooruumid organisatsioonidele, koosolekute ruumid, einelaud, ööbimisruumid sissesõitnuile riigiteenijatele jne. Kodu ehitamiseks otsustati paluda summe rahvamajanduse elustamise fondist. Leiti veel tarvilikuks hakata arendama riigi- ja omaval. teenijaskonnas ühistegel. omaabi tarvitajateühingu ellukutsumisega.

Riigi- ja omaval. teenijate keskliidu juhatause eeltoodud otsuse alusel käis Keskliidu delegatsioon 17. skp. peaministri asetäitja K. Eenpalu jutul. Pikemas mõttevahetuses puudutati riigi- ja omaval. teenijate kutseorganisatsioonide struktuuri küsimust, ühiskodu asutamise vajadust riigi- ja omaval. teenijatele Tallinnasse ja omavalitsuse teenijate teenistusseaduse küsimust.

Peaministri asetäitja suhtus väga tähelepanelikult nimetatud küsimustesse ja lubas teenijate esindajate seisukohti ning sooviavaldusi kaalumisele võtta, ühtlasi nende elluviimiseks soodsal ajal ja võimalusel samme astuda.

Ekspluatatsiooni ameti Administratiivasiade juhatajalt M. NURK'ilt koostatud ning E. Raudteede Kontori'õudude kntseühingult kirjastatud

### RAUDTEE KAUBAVEOTOIMINGUTE KÄSIRAAMAT

on piiratud arvul veel saadaval

V. RUTNIK'ult — Ekspluatatsiooni ametis ja

JOH. IDLA'lt — Tallinna jaama kaubakontoris.

Raamatu hind 70 senti.

# Soome konduktorite huvimaik Eestisse

1933. a. sügisel viibis Soomes E. R. Rongiteenijate kutseühingu juhatuse mõneliikmeline grupp — Soome konduktorite ühingu vennalikul kutsel. Sel puhul sõlmiti esimesed sidemed Soome ja Eesti konduktorkondade vahel, olgugi et Soome konduktorite organisatsioon oli teotsenud juba üle 30 aasta ja Eestigi ametivendadel 10-aasta tegevusjuubel vast oli möödunud.

Soome lahe kaldail elava kahe sugulusrahva konduktorkondade arenev sõprus avaldus kaunilt Soome konduktorite ühingu ekskursiooni puhul Eestisse 28. juulist kuni 1. augustini k. a. Eesti raudteevalitsuse vastutulekul oli Soome külalistele võimaldatud priisõit Eesti teedel II kl. magamisvaguneis, mis olid antud kogu matka kestel külalistele kasutada ka ööbimis- ja puhkekohana. Ekskursiooni võttis vastu ja varustas saatjate-juhtidega Eesti territooriumil E. R. Rongiteenijate kutseühing.

28. juuli pärastlõunal saabusid külalised, 39-liikmelise grupina, laeval Tallinna sadamasse, kuhu olid vastu tulnud kutseühingu esindajad. Laevast paigutati külalised otsekohe neile kasutada antud vagunitesse, mis ka sadamasse laevale vastu olid saadetud. Balti jaama jõutult siirduti „Tallinna Raudteelaste Kodusse“, kus pakuti külalistele kohvi ning „tere tulemast“ vennasmaale ütles meie k/ühingu abiesimees R. Poobul. Hõimlaste poolt vastas esimees A. Salo, kes ühtlasi andis üle ka Eesti Rongiteenijate k/ühingule väärtusliku ja kunstimaitselise kingituse: kolme põhjakaru turjale tugeneva Soome rahvuslipu. Eesti Raudteelaste Keskiühingu poolt tervitas külalisi esimees J. Rukki.

Kell 17.15 siirduti kolmetunnilisele tutvumiskäigule vana Tallinnaga, soome keeles seletusi andva juhi saatel. Öhtueinel „Tallinna Raudteelaste Kodu“ kõnelesid vastastikku ühingute sekretärid, Soome konduktorite ühingu poolt tarmukas F. Kyander. Koosviibimine lõppes kahe rahva ühise hümniga.

Kell 23.30 samal päeval sõitsid külalised edasi Tartu. Järgmine päev Tartus veedeti tutvumisel linna vaatamisväärsustega, nagu Eesti Rahva Muuseum, ülikool j. t.

30. juuli hommikul jõuti Narva. Sooja tähelepanu ekskursioonile osutas Narva jaama ülem hra Kivik oma tervituskõnes ja korraldustes. Tutvuti tolle „Eesti Manchesteriga“ ja „Imatraga“, ajaloolise Narvaga ja tehti erarongiga huvisõit Eesti-SSSR'i piirile. Öhtupoolel sõideti omnibusel Narva-Jõesuhtu, kus nauditi Eesti suvitamõnusi õhtuni.

31. juuli hommikule Narva kiirrongiga külalised saabusid tagasi Tallinna. Ühingu IV osakond Tapal valmistas teel üllatuse, tehes külalistele äratuse Tapa jaama rongi seisul raudteelaste puhkpillide-orkestri helides. Tallinnas oli päevakavas tutvumine uue linnaosaga ja linnaümbrusega gruppides. Nii käidigi osaliselt Pirital ja tehti sõite elektrirongil Pääskülla.

Öhtul kell 21 oli meie ühingu poolt korraldatud „Seltskondlikus Majas“ bankett, millest võttis osa 75 isikut. eesti konduktorid oma abikaasadega. Banketist võtsid austavalt osa Ekspluatatsiooni-ameti juhataja kol. J. Kasak ja Tallinna konduktorite reservi ülem hra Tomson. Kol. Kasak oma kõnes tervitas külalisi administratsiooni poolt ja avaldas soovi, et kahe nii sugulus- ja kõrvutielava rahva vahel see 90-kilomeetriline mereteed ei oleks edaspidi enam nii lahutav. Soome konduktorite poolt kõnelesid herrad A. Salo ja F. Kyander. Viimane märkis tulevikupildina, et Soome ja Eesti hõimud liituvad üheks rahvaks siis, kui Eesti pojad naivad Soome tütreid ja vastupidi.

Öhtust osavõtjail Eesti rongiteenijail oli rõõmustav võimalus pühitseda kaasa Soome konduktori A. Hemmingu 50-dat sünnipäeva, mis oli õnnelikult samal päeval.

Ühine koosviibimine möödus heatujuliselt, meeleolukalt, vastastikuste eladaskmiste, lauludega ja kõnedega ning lõppes ühise hümniga.

1. augustil kell 9.30 lahkusid külalised Tallinnast. Sadamasse saatma oli tulnud suur hulk eesti rongiteenijaid ja nende prouasid. Veel viimased lilled, käepigistused ja küllakutsed ning ongi „ärasõit“. Lehvivaid rätikuid, mütsi ja käsi nähakse aga seni, kuniks laev on kadunud silmist. Nii külastuse faktiline käik.

Pidulikud päevad on möödunud. Jäänud on hulk isiklikke, lähedasi tutvusi ja elav huvi sugulusmaa ametivendade käekäigu ja vennasrahva elu vastu üldse. Veendusime, et keeleküsimus vastastikusel läbikäimisel on kergesti lahendatav. Eks peetud vastastikku kõned kumbagil pool enda keeles. Ja kõnelejaid mõisteti, seejuures ainult üksikud olid kunagi käinud naabri maal. Ja huviküllasemad vahetasidki aadresse ja sõlm'sid leppeid isiklikuks kirjavahetuseks igauks emakeeles. Esimesed kaardid on juba paljudele saabunud.

Mis väärtus sellistel külaskäikudel on, ütleb kokkuvõtlikult Soome konduktorite ühingult äsjasaabunud kiri: „Soome konduktorite ühingu liikmed on võinud selle külaskäigu kaudu sügavamini tutvuda Eesti ametivendadega ja saada muljeid neist olukorrist, mis valitsevad Soomelahe teisel kaldal. Kõik see on Eesti konduktoreid Soome konduktorkonnale lähemale toonud. Meil on üksteiselt õppida. See, mis ühel on, võib teise juures puududa; seda võidi märgata äsjasegi külastamise puhul.“

Ja lõpuks: „soovime, et see kaunis side, mis sõlmiti Eesti ja Soome konduktorkondade vahel, saaks ikka tugevamaks.“

Omapoolt ühing püüdis teha kõik võimaliku selleks, et külalistel oleks Eestis hea viibida ja nad viiksid Eestist kaasa parimad muljed ning mälestused. Ühingu püüdeid on krooninud külaliste rahulolu.

J. Š.

## Postiametkonna juubilare

29. juunil oli postivalitsuse postiveo korraldaja hra Konstantin Bōstrov 30-a. teenistusjuubel. Juubilar sündis 20. sept. 1887. a. Raplas. Lõpetas Tallinna linnakooli 1904. a. Alustas teenistust 29. juunil 1905. a. Sillamäe postkontoris. Hiljem teenis Kärus, Jõhvis, Raplas. Sõjaväeteenistusest vabaneedes nimetati ringkonnavalitsusse Riiga arveametnikuks, hiljem arhivaariks. Oli vabepeal Orissaares ülemaks. Eesti vabariigi algusest peale teenib postivalitsuses. Juubilar on tugevasti kaasa löönud postlaste kutseorganisatsioones. Ta on iga-aastane kongressi saadik, sagedane keskjuhatuses revident ja mitmendat aastat Tallinna osakonna esimees.

Juubeli puhul kutsus direktor üldise kombe kohaselt kõik postiteenijad oma kabinetti, öeldes juubilarile tervitusi. Kaasteenijate poolt anti üle kingitus. Oma poolt soovime juubilarile kõige paremat.

4. juulil oli postivalitsuse kohtuasjade korraldaja hra Harald Tõugu 25. a. teenistusjuubel. H. Tõugu sündis 21. aprillil 1891. a. Järvamaal Anna vallas. Lõpetas Paide linnakooli 1909. a., keskkooli — Tallinna kolledži — 1927. a. ja Tartu ülikooli õigusteaduskonna 1932. a. H. Tõugu teenistuse algusaastad möödusid Võru, Põltsamaa ja Sindi postkontoreis, viimases oli ülemaks. Revolutsiooni päevil siirdus Venemaale, kus teenis Tambovi kubermangus p. t. valitsuses. Siirdus kodumaale 1920. a. ja sama aasta 16. nov. nimetati 3. j. ametnikuks. 1932. aastast peale kohtuasjade ajaja. Juubelipäeval oli samuti direktori kabinetis aktus, direktor ütles tervitusi ja kaasteenijate poolt annetati kingitus. Soovime juubilarile õnne ja edu edaspidises teenistuses.



# ALEKSANDER PIRNI ei ole enam meie keskel



mehi omal alal. Seda arvesse võttes oli talle kaks korda määratud autasu raudteevalitsuse poolt. Kaasteenijad arvavad, et ta haudagi varises enneaegu oma ülelõiguse agaruse tõttu. Olles määratud vastutusrikkale kontroll-mehaaniku kohale, ei ole ta läbemud nõuetavalt parandada oma tervist pärast 1931. a. lõikust.

A. Pirniga varises hauda üks vanemaid ja tuntumaid kutseühingu tegelasi raudteelaste ringkonnas. Ühes teiste agaramate tegelastega A. Pirn oli Eesti Raudteelaste Keskühingu ellukutsujaks 1923. aastal ja selle esimeheks esimese kahe aasta kestvusel. See oli äärmiselt raske aeg uue ühingu esimehele. Palga, varustuse ja mitmed teised küsimused seisid teravalt päevakorras. Raudteelaste pere nõudis kärsitult kõigi nende küsimuste peatset lahendamist. Kõik lootused pandi Keskühingu peale. Nüsusugust koormat kandis A. Pirn paari aasta jooksul. Siin oli tarvis äärmist jõupingutust, et jõuda kõiki enda peale võetud kohustusi täita. Oli tarvis oskust ja taktitunnet, et uuele ühingu mitte lasta osaks saada tema eelkäija saatust. Siin tuli kadunud nii mõndagi läbi elada. Loomulik, et samal ajal A. Pirnil tuli aktiivselt tegutseda oma kutsealal loodud kutseühingus. Ohude sunnil kadunu viimastel aastatel ei võtnud enam pidevalt aktiivselt osa kutseühingu tegevusest, kuid tähtsamate küsimuste puhul lõi süiski sekka. Tänu A. Pirni iseloomule, tal ei olnud vaenlasi. Oma heasüdamikkuse ja huumoriga ta oskas alati sibuda konarhisi ja leida tee oma kaasteenijate ja kaasvõitlejate südamesse. Et ta kaasteenijate poolt väga lugupeetud ja armastatud oli, sellest andis tunnistust kaasteenijate rohkearvuline osavõtt tema maamulda sängitamisest Võru surmaial 19. VIII. k. a. Järelehüüetes iseloomustati kadunut kui eeskujulikku kohusetraud töömeest, ohvrimeelset kutsetegelat, head ustavat kaasteenijat ja õilsahingelist inimest.

Praegugi veel ei tahaks uskuda, et Aleksander Pirn tõesti jäädavalt on meie juurest lahkunud. Kuid ometigi on see nii. Tartu haavakliinikus toimepandud raske lõikuse tagajärjel A. Pirn sulges silmad igavesti 16. augustil k. a. Vaatamata sellele, et A. Pirn oli alati elurõõmus ja huumoriküllane, pödes ta juba pikemat aega sisemist haigust. 1931. a. tehti talle pimesoolika lõikus. Sellest ajast saadik tundis kadunu sisemisi valusid ja oli viimaks sunnitud veel kord lõikuslauale heitma. See saigi temale saatustlikuks.

A. Pirn sündis 4. II. 1878. a. ja algas raudteeteenistust telegrafistina Jõgeva jaamas 10. XI. 1899. a. Oma hoolsuse ja püüdlikkusega A. Pirn jõudis välja kuni kontroll-mehaanikuni, missugusel kohal teenis Valgas 16. VII. 1931. a. alates kuni surmani. Vabariigi algusest saadik oli kadunu üks energilisemaid töö-

tes tähendatud seadust täitmisele võtta. Sellane seaduse tõlgitsus arusaadavalt ei rahuldanud kutseühingu juhatast ja peale olukorra põhjalikku selgitamist vanemale tööinspektorile pööras kutseühingu juhatus pikema märgukirjaga Teedeministeeriumi töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonna direktori poole, valgustades üksikasjaliselt Ehitusameti töökodade tööliste tegelikke tööülesandeid ja -iseloomu, millest täiel määral nähtus, et mingit takistust ei ole nende tööliste kohandamiseks palgalise puhkeaja seaduse alla. Eeltähendatud märgukirja põhjal tegi töökaitse-sotsiaalkindlustuse osakonna direktor vastava ettekande hra teedeministrile ja viimane otsustas küsimuse 2. VII s. a. jaatavalt. Juulikuu lõpul võeti raudteevalitsuse poolt nimetatud seadus täitmisele. Kuna mõnes jaoskonnas ilmnes, et osa töökodade ametmehi, lihttöölisi või naistöölisi kavatsetakse palgalisest puhkusest ilma jätta, siis pöörati augustikuul veel selles vanema tööinspektori poole. Kuna seaduse järgi peab puhkus võraldatud olema tööliste hiljemalt 1. oktoobriks, siis on juba varsti võimalik veenduda, mis määral ja kuidas palgalise puhkeaja seadus on kohtadel täitmist leidnud. Tuleb veel märkida asjaolu, et käesoleva seadusega on muudetud „Tööstusliku töö seadust“ selles mõttes, et tööliste vallandamisel või nende töölepingu muutmisel tuleb sellest ette teatada: töölisle, kes töötanud vähemalt 5 aastat — 4 nädalat ja kes töötanud vähemalt 2 aastat — 3 nädalat ning kõigile teistele tööliste ole töölepingu lõpetamiseks tarvilik etteütlemise aeg — 2 nädalat. Seega on sellel seadusel kahekordne väärtus. Palgalise puhkuse küsimus on kogu liinitöölise ammuaegsaks sooviks olnud. Kuigi liinil töötavaid päevatöölisi käesoleva seaduse alla praegu ei saa kohandada, on kutseühingu juhatus samme astunud ka selleks, et „Tööstustöölise palgalise puhkeaja seadus“ saaks edaspidi laiendatud kõigile liinitöölisele ja tahaks loota, et see aeg enam mägede taga ei ole, millal see liinitöölise soov teostub. Selleks on tarvis aga eelkõige tihedalt oma organisatsiooni — E. V. R. Tee- ja Ehituste kuu- ja alal. päevatöölise kutseühingu — ümber koonduda!

## Ehitusameti liini jaoskondade töökodade päevatöölised palgalise puhkuse osaliseks

E. V. R. Raudtee Tee- ja Ehituste kuu- ja alal. päevatöölise kutseühingu järjekorraliseks saavutuseks peab tunnistama palgalise puhkuse kätevoitmist liini jaoskondade töökodade päevatöölisele. Nimetatud saavutuse ümber on palju heitlusi olnud ja kuigi nüüd see küsimus üldiselt soovitavalt lahendatud, on siiski võimalik, vähemalt mõne üksiku liini jaoskonna suhtes, et selle küsimuse põhjalikuks ja lõppselgeks lahendamiseks tuleb veel edasi tegutseda. Riigi Teatajas nr. 108 — 1934. a. lõpul avaldatud „Tööstustöölise palgalise puhkeaja ja töölepingu lõpetamiseks tarviliku ülesütlemise ja pikendamise seaduse“ alla loetakse teatavasti käitised, mis tegevad maapõue varanduste kaevamise ja tööstussaaduste valmistamise või ümbertöötamise alal. Seega on jäetud välja tähendatud seaduse alt raudtee-liini päevatöölised, küll oleks tulnud aga meie arusaamise järgi hoonete ülevaatajate ja liini jaoskondade töökodade töölised selle seaduse alla kohandada. Seaduse avaldamise järgi oli käesoleva aasta algul ülaltähendatud kutseühingu esindajal selles asjus suusõnaline läbirääkimine Ehitusameti juhatajaga, kes näis

kutseühingu seisukohti pooldavat ja jagavat.

Kuna mõne kuu möödumisel raudteevalitsuselt ikkagi mingit korraldust ei tulnud palgalise puhkuse võimaldamiseks töökodade tööliste, siis pööras kutseühingu juhatus s. a. aprillikuul algul kirjalikult Ehitusameti juhataja poole ja palus seaduse täitmisele võtmist kõikide Ehitusameti töökodade tööliste suhtes, kes katkestamatult ühe aasta on töötanud.

Kuu aega hiljem saabus aga ootamatult äräütlev vastus Ehitusameti juhatajalt kutseühingu kirjas väljendatud nõudmisele. Nimelt teatas ametijuhataja, toetudes vahepeal raudteevalitsuse juriskonsuldiit saadud seletusele, et „Tööstustöölise palgalise puhkeaja seaduse“ alt on jäetud välja käitised, millede ülesandeks on ehituste, raudteede, sadamate, telegraafi-telefoni, elektriseadete, kraavide, kaamalite ning muude ehitustööde tegemine, samuti ka käitised, milleste ülesandeks eelloetute uuesti ümberehitamine, parandamine, korrashooldmine, lammutamine jne. Eeltoodu hulka kuuluvad ka Ehitusameti töökodajad ja seepärast ei saavat nende tööliste suh-

## Postiametkonna tehnilise ühingu tegevusest

Iga-aastased ühingu asemikekogu peakoosolekud on varustuse küsimuses võtnud vastu otsused, kus avaldatakse soovi vormivarustuse saamise laiendamiseks kõigile ametkonna tehnilise ala teenijaile. Teatavasti pandi käesoleval aastal maksimaalselt uus vormivarustuse määrus. Selle uue määruse kohaselt koostab ja esitab vormivarustust saajate teenijate tabeli iga ressoor iseseisvalt majandusministeeriumi kaudu valitsusele kinnitamiseks. Postivalitsuse poolt esitati vastav tabel juba maikuu. Varustuse tabeli kinnitamine on viibinud, ja eriti kaua viibinud, raudteevalitsusest olenevatel põhjustel, kuna teedeministeerium esitab kinnitamiseks ühise tabeli terve ministeeriumi ametkondade peale.

Ühingu esimehel oli postivalitsuse direktoriga mõtetevahetus tehniliste teenijate palgaolude parandamise küsimuses. Selgus, et eelseisva aasta eelarve koostamisel on mõningal määral palgaolude parandamine ette nähtud. Suuremal määral korrektiivide tegemist ei luba postiametkonna eelarve summad.

## JUHAN SIREL 50-aastane



20. augustil k. a. pühitses oma 50-dat sünnipäeva Raudteevalitsuse Veoameti Valga jaoskonna vanem kantseleiametnik Juhan Sirel. Olles juba Vene ajast energilisemaid seltskonnategelasi Valgas, on Juhan Sirel laialdaselt tuntud mitte ainult raudteelaste ringkonnas, vaid ka väljaspool. Lõpetades Valga linnakooli, astus J. Sirel tolaeegse Valga Veojaoskonna kantseleisse raudteeteenistusse. Kuid J. Sireli huvid ei piirdunud ainult levateenimisega. Juba varakult olid tema südamedel oma rahva huvid. Saades

tõuget 1905. aasta vabadusliikumisest, asus J. Sirel ühes teiste agaramate tegelastega organiseerima Valga Eesti seltskonda eesmärgiga saada esindust Valga linna volikogus. Tol ajal volikogu koosnes sakslastest ja lätlastest. Organiseerimistöö andis häid tulemusi — valimistel läks J. Sirel volinikuna linna volikokku. Et J. Sirel valdas vene keelt, siis tuli tal mitmel puhul käia Riias kubernerite juures, mis talle võimaldas Valga eestlaste üldise asja kasuks palju kaasa aidata.

Nii möödus ligi kümnekond aastaid. Tuli maailmasõda. Enne okupatsioonivõimude tulekut veojaoskond evakueeriti Venemaale ja ühes sellega läks ka J. Sirel Venemaale. Siin teenis ta Permis, Tagabaiikalis ja Petrogradis. 1921. a. J. Sirel opteeris Eestisse ja asus jälle oma vanale kohale — Valga veojaoskonnas — teenistusse. Nüüd alles avanes J. Sirelile võimalus täiel määral rakendada tööle oma organiseerimise võimed. Olgu see ühistegelne, kultuur-hariduslik või kutseühinguline üritus — igalpool on J. Sirel algatajaks, organiseerijaks ja väsimatuks töömeheks. Nii tekkis Valga Ühispank, kus J. Sirel on esimeheks algusest peale. Praegu on see suurim rahaasutus Valgas. Täie õigusega nimetatakse J. Sirelit Valga ühistegeluse isaks. Kuuludes kontorijõudude kutseühingusse, tema loomise päevist alates, on J. Sirel selle ühingu aktiivsemaid ja innukamaid tegelasi.

Nagu eelpooltoodust näha, on J. Sirelil suured organiseerimise võimed, väsimatu töötaja ja mitmekesised huvid. Kõik see

ühenduses J. Sireli heasüdamlikkusega, heatahtlikkusega ja sõbralikkusega, on võitnud temale suure poolehoidu ja lugupidamise niihästi raudteelaste peres kui ka väljaspool. Pole siis ka ime, et sünnipäeva puhul J. Sirelile said osaks mitmed austusavaldused. Kontorijõudude kutseühing saatis temale tervitustelegrammi.

## Töölisnõukogu valimised I ja V liini jaoskonnas

Juuli lõpus teostusid töölisnõukogu valimised Ehitusameti I liini jaoskonnas. Töölisnõukogu liikmete ja nende asetäitjate kandidaatideks seati üles 16 isikut. Valimistest võttis osa 398 töölit, kuna hääleõiguslike tööliste üldarv oli 475.

Valimistel äraantud häälte enamuse järjekorras valiti töölisnõukogu liikmeiks:

Johannes Raavel ja Ernst Peterson 257 häälega, Heinrich Siberg 237 häälega ja Voldemar Pulver 227 häälega.

Ülaltähendatud liikmete asetäitjaks jäid:

Joh. Saarberg 219 häälega, Raul Einard 208 häälega, Aleks. Pukspuu 200 häälega ja Joh. Mathiesen 199 häälega.

Valimised teostusid täiesti seadusepärast, kusjuures kõik töölisnõukogu liikmete ja nende asetäitjate kandidaadid said valimistel üle poole antud häälte üldarvust. Valimiste teostamisel tuli administratsioon, eesotsas jaoskon-

## SAATUSLIK LIINIPRAKTIKA

Lugu, mis järgneb, on tõestisündinud lugu, tõsine lugu, ega sisalda raasugi nalja. See on nii tavaline, et ei tarvitseki toonitada „tõesti sündinud“. Igaüks usub nügi.

Peategelaseks selles loos on Ants Plöks, meeldiv noormees, kes teenib teist aastat provintsilinna telegraafi-telefonivõrgus noorema mehaanikuna. Ants on vaikne, pisut argliiku iseloomuga, eriti tagasihoidlik ja arglik aga seltskonnas, rääkimata tütarlaste seltskonnast, ent omas töös on ta vilunud, on edasipüüdlük, loeb ja uurib palju raamatuid, ühesõnaga — tark ja mõistlik poiss.

Kas see lugu lõppes talle õnnelikult või õnnetult, ma ei või kinnitada, sest hiljem ühed soovisid talle õnne, teised avaldasid kaastunnet.

Kuid lubage, et jutustan järjekorras.

Nagu juba ütlesin, töötab Ants Plöks noorema mehaanikuna. Teist aastat. Puhastab aparate, proovib ja korrastab et-tetulevaid riikeid ja kõik areneb rahulikult, vaikselt.

Kuid vaat, tänava kevadel, ühel ilusal hommikul saabus kõrgemalt poolt käsk: Ants Plöks komandeeritakse üheks kuuks maale linipraktikale.

„Alright,“ ütles Ants vaikselt. „Ei tee paha pisut maaõhku hingata.“ (Olgu tähendatud, et Plöks tegeles viimasel ajal vabadel tundidel inglise keele õppimisega, seepärast siis — „Alright“). Pakkis

kohvrise vähesed vajalised esemed ja sõitis oma uuele töökohale.

See oli üksik, asulaist eemal asetsev metsarikas koht, kus Plöks asus juhtima seitsmehelist töökolonni, et tõmmata üles uut telefoniliini. Lähemad üksikud talud asusid 5 km kaugusel töökohast.

Olid selged, lämmatavalt palavad päevad, täis kõrvetavat päikeselõõma. Ulakehad paljad, askeldasid mehed postide ot-sas, kinnitasid isolatooreid, venitasid traati, — ja ohtralt nüutas nende higi põuast lõhenema tõmbunud maapinda. Atul lumivalged ihud tõmbusid roosaks, punaseks, siis pruuniks, kuni meenutasid lõpuks neegreid. Kuna talud asusid töökohast kaugel, siis magati samas metsa all. Valmistasid samblast ja kanarbikust endile pehmed asemed ja kaheksa mehe norskamine kõmas kui kõuenüürin metsa kohal.

Ent ühel hommikul üks töölistest avaldas kartust, et pikaajaline metsas magamine võib tekitada jooksvat ja muid kardetavaid haigusi ning et oleks meeldiv jälle kord magada ristiinimese kombel katuse all. Et mis see 5 km ikka käia ei ole jne. Ühesõnaga, rääkis teistele auigu pähe.

Ja samal õhtul seadsidki mehed endid rivvi ning alustasid matka talude suunas. Kuid ei ole kerge maal taludes sellasel bandel leida öökorterit. Võiks arvata, et liialdan, kui ütlen, et nii inimesed kui loomad pagesid kokkumult, nühes liginemas õudset tontidekarja. Alles neljandas ta-

lus läks meestel korda kavalal kombel ligi küllides peremees kinni piüida ning õõbimishuba välja pigistada. Ja samas talus juhtuski tööjuhi Ants Plöksiga see asi.

Olles iseloomult pisut unistaja, jäi Ants saabuvas õõhmaruses istuma küüni ette pakule, et kuulatella õõhääli ja mõlgutada muidu mõtteid.

„Pole und veel, istun vähe aega,“ arvas endamisi, keerutades näppude vahel pehmet vasakraadijuppi. Küünist kostis rasket hingamist — kaaslased puhkasid tööväsimust.

„Küll on vaikne ja soe öö,“ mõtiskles Ants edasi. „Kui saaks elada magamata...“ Samas lähenes toa poolt jooksusammul peretiitre vilgas kogu ja lipsas vastasasetsevasse aita.

Antsu mõttelõng katkes ja sai uue suuna. Juba talu saabudes oli Ants silmanud prisket, nägusat peretiitart ja imelikud, senitundmatud mõtted olid läbistunud siis ta aju.

Nüüd istus pakul ja piilus aralt praokil aidaust.

„Ikka pole veel und, võib-olla soostub tüdruk mu'ga veidi vestlema,“ mõtles, ent ehmus samas oma mõtte julgusest ja tundis külmavärinaid seljal.

Nüi istus tundi veerand vaikselt pakul, siis, kes teab, kust võttis ükli julguse, tõusis ja sammus vargselt aida poole. Istus aida mademetele ja pisut värisema kippuva häälega küsis:

„Vabandage preili, on vara veel heita magama, kas teie ei tahaks minuga natuke vestelda?“

na juhatajaga valimist-toimivale komisjonile kõigiti vastu ja aitas tublisti kaasa valimiste edukaks läbiviimiseks. Üldiselt mõõduis valimised elavalt, rohkearvulise osavõtuga ja neid võib pidada kõigiti õnnestunuiks.

Ka V liini jaoskonnas (s. o. Valga jaoskonnas) suudeti valimised lõpule viia, kusjuures mõningate isikute poolt tehti kihutustööd selleks, et seniste

töölisvanemate asemele valitaks uued, neile soovitatavad kandidaadid. Tekkinud lahkkelide ja kaebuste tulemusena tühistas vanem tööinspektor kahel korral valimised. Kuid ka kolmandal valimisel, mis leidis tööinspektori poolt kinnitamist, valiti tööliiskonna poolt töölisnõukogu tagasi endises koosseisus: Karl Saar, Henn Ennok ja Rudolf Saaremets.

ka nende äärmuslaste poolt, kelle arvates vanuspiire üldse vaja pole. Seepärast pole tõenäoline, et see soovitus niipea leiaks teostamist.

Komisjon on erilise tähtsuse omistanud teenistusliku karjääri edendamise küsimusele, toonitades selles küsimuses, et personaali juhtide ja peaadминистраatorite esimeseks kohuseks on arendada teenistuslikku väljaõpet, säilitada teenistuskke tippsaavutusi, kui ka kergendada ümberpaigutusi, eriti karjääri varasemas eas, nii et iga teenija omaks võimaluse edasi- saamiseks, et eriliste annetega ja võime- tega isikud rutemini võiksid avastuda ja et oleks takistatud personaali rutiini ki- vinemine ühedel ja samadel ning unusta- tud kohtadel.

Seletused komisjoni tähtsamate ettepa- nekute juures tõendavad, et see on enam Ameerika kui Euroopa traditsioonidepä- rane uurimus; et see pole mitte avaliku teenistuse seaduste, vaid ennem nende kü- simuste uurimus, kuidas tuleks teostada avaliku teenistuse personaali värbimist ja juhtimist, et selle tulemused oleksid tõhu- samad.

## Avaliku teenistuse reformikavatsusi Ameerika Ühendriikides

Ameerika Ühendriikides loodi juba 1923. aastal komisjon avaliku teenistuse perso- naalküsimuste uurimiseks (*Commission of Inquiry on Public Service Personnel*). Vastupidi enamikus kasutatavatele mee- toditele see komisjon loodi ja töötab era- algatusel, kuigi president Roosevelt'i nõus- olekul ja heakskiitmisel. Komisjoni ellu- kutsumise algatas sotsiaalseaduste uurimise nõukogu (*Social Science Research Council*). Komisjonis on esindatud nii teadus (Minnesota, Chicago ja Columbia ülik.), kui ka eramaajandus ja valitsus. Komisjon töötab täiesti sõltumatult nii valitsusest, sotsiaalseaduste uurimise ins- titutuidist, kui ka Spelman Fund'ist, kust ta saab tarvilised rahalised toetused. Oma aruanded komisjon esitab mitte mõnele organisatsioonest, kes tema ellukutsumi- sest osa võtsid, vaid otse Ameerika rah- vale.

Oma töödes komisjon jälgis üldiselt meetodeid, mis tarvitusele võetud selleko- haste ametlike komisjonide poolt Suur- Britannias ja mujal. Arvamisi probleemi kohta küsiti kõigilt selleks kvalifitseeri-

tud isikutelt üle riigi, monograafiad eri- alade kohta valmistati sellekohaste eri- teadlaste poolt. Komisjoni töödest on avaldatud või avaldamisel terve rida tä- helepanu väärivaid teoseid.

Komisjoni viimane aruanne (nimetatud „*Better Government Personnel*“) käsitleb elukutselist riigiteenistust (karjäär-teen- nistust). Selles soovitatakse kogu avalik- teenistus jaotada viide peakategooriasse ning käsitatakse üksikasjaliselt teenistus- olusid igapähe neist.

Komisjon ühtlasi toob ära terve rea Ameerika seltskonnas (enam-vähem samuti mujalgi) valitsevaid väärarvamusi avaliku teenistuse küsimuses. Mõningad tähtsamad neist oleksid: 1. kõigepealt muidugi Ameerika kurikuulus „*spoils system*“ — võitjaile kuuluub saak, s. t. parlamendivalimistel võitnud erakonnale avaliku teenistuse ametid. Komisjon tões- tab, et sellest süsteemist kasu pole ei era- konnale, veel vähem riigile. 2. Ühenduses esimese väärarvamusega on teinegi eksi- arvamus, et avaliku teenistuse ülesanded on nii lihtsad, et intelligentsed isikud lü- hikese ajaga neisse süveneda ja neid rah- huldavalt lahendada võivad. Komisjon näi- tab, et see võis õige olla vast sada aastat tagasi, mitte aga enam nüüd. 3. Järg- mise väärarvamusega on teinegi eksi- arvamus, et riigi tulud tulevad esijoones kasutada heategevaks otstarbeks ja et avalikku teenistusse tulevad kõigepealt võtta isikud, kes mõnesuguse õnnetuse läbi kannatanud. 4. Edasi komisjon näi- tab, et ekslik on ka arvamine — favori- tismi („onupojapoliitika“) hävitamisega tuleb alustada alt, s. t. alamametnikest (kantseleiametnikest jne.). Just vastu- pidi, kõrgemad ametkohad on need, kus selle pahe kõrvaldamine kõigepealt peab sündima. 5. Ekslik on komisjoni tõen- dusel ka väga levinud arvamine, et avalik- personaal on vähem suuteline ja vähema produktiivsusega kui eraalgatusel tegut- sevad isikud. 6. Lõpuks komisjon tõen- dab, et eksi arvamine on samuti lootus kõrvaldada igasugu kuritarvitusi seadus- te abil. Seadused on jõuetud. On vaja- line luua olukord, mis kõrvaldaks kuri- tarvituse tekkimise võimalused.

Komisjoni ettepanekuid nähtub Inglise tsiviilteenistuse edu mõju ning soovita- takse Ameerika avalikus teenistuses tar- vitusele võtta mõningaid elemente, mis seal edukalt juba proovitud. Nii näit. soovivatatakse avalikku teenistuse personaali värbida nooremalt kui seni ja et värbi- mise viis oleks kohandatud Ameerika koo- listüsteemiga. Selle soovitus maksmapa- nek eeldab täielikku murrangut senises praktikas, kus värbimine avalikku teenis- tusse sündib 18. ja 53 eluaasta vahel, kui- gi märgata on püüet noorema personaali värbamiseks 12. ja 35. eluaasta vahel. Igatahes on oodata tugevat vastuseisu sellele ettepanekule nii töötute poolt, kui

## Aleksander Merilaid'i teenistusjuubel



1. septembril k. a. pühitses oma 20-dat teenistusjuubelit kauaaegne postiamet- konna tehnilise ühingu esimees ja riigi- omaval. teenijate Keskküüdra praegune sekretär Aleksander Merilaid. Juubilar on sündinud 7. det. 1898. a. Pärnus. Õppinud Pärnu linnakoolis, telegraafi- telefoni tehnikute koolis Venemaal ja Tallinna tehnikumis. Määratud ametni- kuks Tallinna 1. sept. 1915. a. Hiljem teenis Venemaal algul ametnikuna, pä- rast telegraafi-telefoni tehnikuna.

Praegu jaoskonna juhataja Harjumaa t.-t. võrgus, varem töötas Tallinna tele- fonivõrgus mehaanikuna ja Pärnus teh- nilise jaoskonna juhatajana. A. Meri- laid on elavalt osa võtnud seltskondli- kust tegevusest ja kaastööd teinud aja- lehtedele-ajakirjadele, püsivalt ka „Si- dele“. Parimad soovid tublile kutsetege- lasele.

„Ei... ei tohi, ema võib näha...“ kos- tis aidast hää, mis polnud sugugi julgem ja kindlam Antsu omast.

„Vast tuleksin aita, siis ema ei näe,“ sosistas Ants ja tundis, kuidas süda äre- vuses metsikult vastu ribisid peksis.

Järgnevat vaikust pidas Ants vist nõus- olekuks, sest, kõhelnud viivu, võib-olla ko- gudes veel julgust, ta lipsas äkki kiirelt aita.

Ja nü kordus see paljudel järgnevail õhtuil. Ikka samas järjekorras. Kui töö- kaaslastel heitsid magama, jäi Ants veel kiüüni ette pakule istuma, kuulates õõ- hääli ja näppides pehmet vasetraadijuppi. Istus nü, kuni saabus paras hetk, mil hii- lis kui varas vastasasetsevasse aita, mille üks sulgnes ta järele varaste hommiktun- dideni...

Lühidalt — kui Ants Plöks komandee- ringult taas linna saabus, ihutses ta va- saku käe sõrmes sõrmus, mille siseküljele oli graveeritud: Linda.

Kui Ants siis järgmisel hommikul ilmus kontori, et teatada oma saabumisest ja asuda tööle vanal kohal, siis tervitas ta kaasteenijaid häbeliku naeratusena ja püü- dis kohmakalt vasakut kätt selja taha peita.

Ent kaasteenijad märkasid hetkeliselt muudatust mehaaniku olekus ja avasta- sid ka selle põhjuse.

„Müis... kas linipraktika arenes sedasi, et remontisid endale võru sõrme, va ven- nas... ah-ah-haa...“

Ja mehed müristasid metsikult naerda.

Oomi-Kaarel.

# Välismaade postiteateid

Tšehhoslovakkia p. t. t.-teenijad nõuavad puhkuseaduse ümberkorraldamist, mis osutub väga keeruliseks. Puhkuseaja pikkus oleb Tšehhoslovakkias teenistujate pikkusest ja ametiastmest ning ta võib kesta 8 — 35 päevani.

Saksamaal võib postiametkonnas alla 3 kuud teeninud ajutisi töötajate üles ütelda päeva pealt. Ajutistele töötajatele, kes on teeninud 3 kuust kuni 1 a., määrati ülesütlemissajak 2 nädalat.

Belgia uus p. t. t.-minister P. H. Staak oma esimeses ringkirjas teatab, et ta püüab olla oma ametkonnale erapooletuks ja õiglaseks ministriks, lubades tähelepanelikult ära kuulata kõik praktilised nõuanded ja isiklikud palved. Eriti tähtsaks peab ta aga koostööd kutseühinguga, mida tõestab see, et ta on juba annud võimaluse ühingu esindajatele soovivalduste esitamiseks.

Prantsuse p. t. t.-minister lubab telefoniabonentide arvu suurendamise otsustarbel igale ametnikule, kes võidab juure uue abonendi, preemia 25—50 fr. suuruses. Minister juhib tähelepanu sellele, kui väike on telefoni abonentide arv Prantsusmaal. Kuna Saksamaal 2.960.000, Inglismaal 2.109.000 ja Ameerikas 17.426.000 abonent, on Prantsusmaal ainult 1.300.000. Sealjuures pole aga telefonimaks Prantsusmaal suurem kui mujal. — Preemiad teenijakonnale maksetakse propaganda summadest.

Saksamaal on kutseühingute liikmeks tõusnud. Varemalt maksis Saksa p. t. t.-ametnik oma ühingu kuu M. 1,60. Makstes liikmemaksu olid ta õigused ja huvid ühingu poolt kaitstud, peale selle maksti iga liikme surma puhul abirahana M. 400 (liikme naise surma puhul M. 200). Praegu maksab saksa p. t. t.-ametnik oma ühingu kuu M. 2,30, ja ta surma puhul antakse abiraha M. 600. Kui ametnik tahab, et talle makstaks tema naise surma puhul abirahana M. 200, peab ta iga kuu 35 pf. lisamaksu ta-suma.

Inglise postivalitsus andis välja kuninga valitsusjuubeli puhul nelja seltsi postmargid, mis müügil olid 7-da juulini.

Inglise p. t. t.-teenijate puhkus algas seni märtsi kuust. Teenijate palvetele vastu tulles on peadirektor otsustanud alates 1936. a. puhkuste aega määrata aprillist kuni oktoobrini.

Mai kuus toimus Portcaw'is Inglismaa p. t. t.-teenijate 16-nes kongress. Kongressist võtsid osa 850 p. t. t.-teenijat, kellest 780 esitasid 105.088 ühingu liiget. Eelmisest peakoosolekust saadik on ühing kasvanud 7639 liikme võrra. Ühingus on ümmarguselt 17.000 naisliiget. Kongressil vastuvõetud resolutsioonidest oleks nimetada järgmised:

Kongress mõistab hukka p. t. t.-valitsuse poliitikat eelistada odavamaid nais-töötajate meesteühingutele, võttes kantseliametnikkudeks peamiselt ainult naisi. Ühing mõistab hukka selle teguviisi mitte opositsioonina naistöö vastu, vaid et selle teguviisi peamotiiviks on odavamalt maksetavate töötajate leidmine.

Kongress suhtub eitavalt p. t. t.-valitsuse kavatsusele pikendada naistelefonistide tööd kuni kella 23-ni.

Märgitakse heakskiitvalt, et peadirektor on nõustunud vastutulles kutseühingu mitmeaastastele nõudmistele, määrata 2000-est ülemääralistest kirjakandjast Londonis tuleva aasta 900 kindlakohalikeks, ülejäänud kirjakandjad määratakse kindlale kohale 3 a. jooksul.

Mõisteti hukka kirjakandjate kanderaskuse suurendamine, samuti arutati kuidas kirjakandjale kergendada liigset treppidest käimist.

Võeti vastu resolutsioon nõuda naisametnikkudele sama töötasu nagu meesametnikkudel.

Tehti juhatusel ülesandeks nõuda 40-tunnilist töönädalat palga kärpimiseta. Toonitati kuivõrt tähtis on rahvusvahelise kutseorganisatsiooni tööst intensiivselt osa võtta.

Saksamaa ja Lõuna-Ameerika vahel, üle Atlandi ookeani, loodi esimene korrapärane õhuposti ühendus 2. veebr. 1934. Vahemaa Berliinist Buenos Aires'i on 14.000 km., ning sõidu kestvus oli 6 päeva. 30. märtsil 1935. a. startis esimene saksa lennuk, milline katab selle maa 3—3½ päevaga.

Venemaal töötab telegraafi ja telefoni alal 75—80% naisi. Ka tehnika alal on naised tegevad, eriti Minskis ja Smolenskis on naised juhtivaltel tehnilistel kohtadel.

Saksamaa postiasutustes töötab 80 sõja-pimedat masinakirjutajatena, kellest suurem osa tarvitab harilikke masinaid ja saavutab peaaegu sama kiiruse kui nägijadki. Valitsuse ja hoolekande asutuste poolt on ka muretsetud masinaid eriti pimedate jaoks.



## A. Torn,

Rakvere postkontori ülem.

On igati Rakvere kontoriteenijatele heaks eeskujuks, eriti aga oma südamlikkusega ja vastutulelikkusega.

Inglise p. t. t. kutseühing pöördus palvega inglise postivalitsuse poole vormirietuse kandmise kestvus vähendada. Kõiki soove ei rahuldatud, küll aga kirjandjate vormirietuse kandmise aega vähendati 9 kuult 6 kuule. Suverriietuseks muretsetakse ka parem riie.

Inglismaal on seatud sisse „Talking Clocks“ — see tähendab „Rääkivad Kellad“, millised Prantsusmaal olid juba varemalt tarvitusel. Soovib abonent teada saada täpset kellaega, helistab nagu harilikult ühe numbri välja ja saab ühenduse „Rääkiva Kellaga“, mis ütleb 1/10 sekundilise täpsusega õige aja. Sarnased kellad on tarvitusel Londonis, Manchesteris ja Bristolis. P. t. t. valitsus korraldas naisametnikkude vahel võistluse, kellel on kõige selgem hää nimetatud kella jaoks. Võitja omandas auhinna 7 guinea suuruses (1 guinea = 21 shillingit). Kuus järgmist said lohutusauhinde.

Austrias on telefoniasjanduse alal võetud tarvitusele uus leiutus. Selle leiutise abil abonent väljudes korterist või ametkohast, võib teadustada igale väljakutsujale oma tagasituleku aja. Väikese numbrilaua abil, kuhu tähendatakse tagasituleku aeg, kõik väljakutsujad saavad automaatselt selle teate.



## Jaoskonna juhataja Mets,

Pärnumaa l. i. vörk.

Tõsine ja asjalik ametis kui ka eraelus.

Teatavasti Venemaa ei võta osa ülemaailmisest postipakkide lepingust, vaid ta on, nagu mõned teised maadki, sõlminud erilepingu riikidega, kellega soovib vahetada postpakke. 1923. a. alates võis Saksamaa jälle Venemaale saata pakke Läti kaudu, kuid alles 7. märtsist s. a. sõlmiti Saksa-Vene postipakkide leping. Nüüd on võimalik saata Venemaa kaudu ka Persiasse ja Jaapanisse adresseeritud pakke.

Inglismaa sadamates ja dokkides viibivad laevad võivad oma sealviibimise ajal saada ajutise telefoniühenduse. Tellimise hind ühes kohalikkude kõnedega on 2 shillingit päevas.

Aprillikuus Belgradis toimunud majanduskonverentsil otsustati asutada Balkani riikide postiliit, millesse kuuluksid Türgi, Kreeka, Jugoslaavia, Rumeenia (puudub Bulgaaria). Kavatakse alandada kirja, kaardi ja trükitöö tariifi nendes maades 25—50% võrra. Tulevad väljatöötamisele ka nende nelja riigi omavahelised uued telegrammi ja telefoni tariifid.

Ameerikas suri 29. aprillil s. a. parlamendiliige Clyde Kelly, kel on suured teened Ühendriikide postiasjanduse alal. Summa põhjuseks oli õnnetu juhus: püss läks puhastamise ajal lahti. Euroopas on Kelly tuntud ta raamatu kaudu, mille pealkirjaks „Ühendriikide postipoliitika“ ja mis on I. P. T. T. poolt antud välja 1933. a. saksakeelses tõlkes. Kõik ameerika postivalitsuse uuendused on teostunud Kelly algatusel. Kelly oli veendunud patsifist ja internatsionalist.

Belgia p.-t. valitsus tegi ettepaneku kutseühingute võtta osa ametlikust postikalendri levitamisest. Esijoones soovitatakse kalendrimüümist kirjandajale, kes osa müügist omale saaksid, kuna üks osa läheks p. t. t.-tiisikushaigete hoolekandeks või riitusfondiks. Kalender trükitakse kahes kohalikus keeles vähemalt 200.000 eks. Ta koosneb 26 illustreeritud äratõmbelehest, millel propageeritakse posti, telegraafi, telefoni ja raadiot.

100-aastase raudteejuubeli puhul müüb Saksa riigipost 10. juulist peale nelja seltsi mälestuspostmarke.

Prantsuse p. t. t.-minister esitas uuele valitsusele tema poolt väljatöötatud kokkuvõtte kava, püüdes sealjuures võtta ka kutseühingut oma kavale. Kavas on peamiselt ette nähtud koosseisude vähendamise. Kutseühing eitab täieliselt uut kava, leides, et prantsuse p. t. t.-teenijad juba praegu rängalt kärpimiste all kannatavad (10.000 p. t.-teenijat on kokkuvõtte mõttes vähendatud) ja juhib tähelepanu sellele, et nõuti koosseisude suurendamist alles mõni kuu tagasi.

Sir Kingsley Wood, kes oli 1931. a. peale Inglismaa p. t. t.-valitsuse direktoriks on nüüd oma viljaka töö eest erakordselt nimetatud tervishoiu ministriks. Tänu temale on Inglismaal palju tulukaid uuendusi posti alal viidud läbi, näit. odavad telefoni öökõned, telefoni ja pakimaksude hinnaalandus, odavad öised kiri-telegrammid jne. Uueks postivalitsuse direktoriks on määratud kindral-major Tryon.

Telegrammi- ja pakitariifi vähendamise tõttu Inglismaal on sisetegrammide arv tõusnud 20% ja pakide arv 12% võrra.

Luxemburg annab välja eripostmargid, mille lisamaks läheb haritlastele-emigrantidele, kes poliitilistel põhjustel on pidanud oma maalt lahkuma.

6. juunil s. a. oli sunnitud täieliselt lõpetama oma tegevust Austria p. t. t.-teenijate vabakutseühingute esitajaskond, kes 1919. a. kuni 1934. a. veebruarini edukalt oli töötanud.

Telefoni abonentide arv on Rumeenias 1932. a. peale kasvama hakanud. Bukarestis oli 1932. a. 20.252 abonent, 1. mail 1935 — 27.206 ab. Tervel maal oli 1932. a. 51, 192 ab., 1. mail 1935 — 59.899 ab. Kohalikke kõnesid oli 1. maist 1934 kuni 1. maini 1935. a. 343.607, välismaale 11.968

27.—29. juunini toimus Šveitsi p. t. t.-teenijate (alamametnikkude ja tööliste) kongress, mis korraldatakse iga 2 aasta möödumisel. Kongressist osavõtjaid oli 165, hääleõigusega esindajaid 125. Liikmemaks määrati endiseks 20 fr. aastas, pensioneeritud liikmeile 2 fr. Otsustati astuda p. t. t.-teenijate kutseühisuse liidu liikmeks ja toetada 40-tunnilise töönädala nõudmist. Tehti juhatusel ülesandeks nõuda Šveitsi ringhäälingult poliitilist erapoolest.

Viimaste aastate jooksul on raadiosaatejaamade arv terves maailmas tõusnud 35.638-le. Ainult 7711 saatejaama asub kuival maal, kuna 27.927 on laeval ja lennukitel.

Kutseühingu liikmete arv Hollandis on viimaste aastate jooksul märksa tõusnud. Üks kutseühingute tegelasi ütles järgmist: „Kahjuks on paljuile liikmeile kutseühing vihmavarjuks, mida tuletatakse meele ainult halva ilma puhul. Veel mitmel maal vaadatakse kutseühingule kui automaadile, kuhu ülevalt 1 kr. sisse pannakse, et alt kümme krooni välja tõmmata.“



**Insener Friedrichs, postivalitsuses.**

Kannab kaenlas saladuslikku kassikest, mil- line arvavastast tulvil tegniisi uudisajsu.

Tšehhoslovakkia posti hoiukassa lõpetas 1934. a. tegevuse puhaskasuga 17.06 milj. tšehhi kr. (1933. a. 13.11 milj.). Juba teistkordselt antakse puhaskasu riigi rahandusvalitsusele, kuna varemalt puhaskasu läks postiministeriumile.

Raadioringhäälingu statistika järgi on Tšehhoslovakkias raadiokuulajate arv jälle kasvanud 13.324 kuulaja võrra. Veebruari lõpul oli kokku 731.643 raadio- kuulajat.

Amsterdamis peapostkontoris hiljuti tehti katsed prantslase Jacques Artuys'i poolt leiutatud heliostaadiga „Artheliga“. Selle aparaadiga on võimalik päikesepaistelise ilmaga loomuliku valgust hämarasse hoonesse kanda üle. Nüüd kavatakse päikesega varustada peapostkontori lõunapoolse suure tiiva ruume, seal asuvad kassasid, kus seni töötati elektri valgusel. Selle seadeldise kasutamisel loodetakse töötamisruumi muuta mugavamaks, ühtlasi ka elektri arvel saavutada tunduvat kokkuvõtet.

Aparaat kaalub umbes 3000 kg, nii et sellele on vaja teha eriline raudalus. („La Interligilo.“)

Uus-Merimaal suuremad postkontorid võtavad hoivale väikesi pakendeid, kastikesi jne., milles sisalduvad kirju, poliise, akte, lepinguid ja teisi sellesarnaseid väärtusi, kuid mitte raha, pangatähti, väärmetalle ega kalliskive. Hoiu maks on 5 shillingist kuni 1 naelani, olenedes hoiuloleva eseme raskusest ja suurusest.

Iga hoiuloleva pakikese või kastikese vastu antakse täidetud formulaar, mille ettenäitamisel hoiueseme omanikul või esitajal on õigus hoiulolevat eset kontrollida 4 korda aastas. Iga korra eest üle selle tuleb maksta 6 pentsi. („La Interligilo.“)

Seni Lätis mitmesugused riigikui ka omavalitsuse- ja usulised asutused võisid oma ametliku posti saata maksuta. Sageli aga ametkondade teenijad seda olukorda tarvitasid kurjasti, ametliku posti nimel saates ka igasuguseid muid asju: loteriis- ja pidupileteid, korjanduslehti, pidukutseid, reklaamlehti, raamatuid, ajakirju ja isegi isiklikku kirjavahetust. Nüüd käesoleva a. 1. maist see soodustatud kord on lõpetatud. Ilma maksuta võivad posti vahetada (kaardid, kirjad, pakid kuni 20 kg ja rahakaardid) ainult veel postkontorid oma vahel ja sedagi ainult postiteenistuse suhtes. Kõikide teiste riikliste, omavalitsuste ja koguduste, olgugi ametlik, samuti ka postkontorite oma postitšeki, hoiukassa, telegraafi, telefoni- ja raadioteenistuse korrespondents peab olema maksustatud üldiste takside järgi. Erand on Riia kohalikkude riigiasutustele ainult selles, et need võivad üürida peapostkontoris p.-kastid, kus asutused omavahel võivad maksuta vahetada posti.

Teiste endiste maksuta posti kasutajate jaoks on pandud maksma ainult niisugune soodustus, et need võivad oma posti saata margistamatuult, kusjuures postimaks tasutakse rahas üks kord kuus. Iga asutuse jaoks peetakse postkontoris igakuulist eri-arvet, kuhu postisaadetiste vastuvõtmisel margitakse saadetiste liik ja arv. Hiljemalt 10-ks kuupäevaks saadetakse asutusele arve eelmise kalendrikuu posti kohta, mis peab tasutama jooksva kuu lõpuks kas vastavasse postiasutusse või riigi pank, kes need summad kannab posti sissetulekute arvele.

Arvele võetud p.-saadetised tembeldatakse templiga: „Arvele võetud Ls.“ („Esp. Servo.“)

Riias on praegu 6 telefoni-keskjaama numbrite arvuga: Keskjaam 13.700, eeslinn Vedzeme 6400, Transdangava 2200, Metsapark 400, Bolderaja 100, Jaumilgrävis 200 — kokku 22.100 abonentiga. („Esp. Servo.“)

# Raudteelaste välismaine kroonika

## I. T. F-i kongress

Kavatsuste kohaselt peeti I. T. F-i (Rahvusvahelise Transporttöölise Föderatsiooni) kongress Kopenhaagenis 18.—23. augustini k. a. Esindatud olid 22 maast 51 organisatsiooni 144 delegaadiga. Peale selle olid külalistena Rahvusvahelise Ametiühingute Liidu, Rahvusvahelise Tööstus- ja Kaubanduse Liidu, Daani valitsuse, Kopenhaageni linnavalitsuse ja mitmete rahvusvaheliste kutsesekretariaatide esindajad. Kongressi juhatas Rootsi transporttöölise esindaja Ch. Lindley.

Nagu esitatud aruandest näha, kuulus 1. jaanuaril 1935. a. I. T. F-i 1.570.000 liiget. Praegu on liigete arv veidi üle 1.600.000. I. T. F. on suurimaid rahvusvahelisi kutsesekretariaate.

Kongressile esitatud ettepanekute kohta asuti järgmistele seisukohtadele:

Belgia trammiteenijate ettepanek määrata I. T. F-i edaspidiseks asukohaks Brüssel, lükati tagasi.

Inglaste ettepanek I. T. F-i ja kogu rahvusvahelise ametiühingulise liikumise keskuste reorganiseerimise kohta anti veel kord erilisse komisjoni kaalumiseks ja ettepanekute tegemiseks järgmisele kongressile.

Hollandi raudteelaste kesküingu esindaja esines referaadiga praegu akuutsete liiklemisprobleemide kohta. Kongress leidis, et kõik liiklemisvahendid tulevad koondada riigi kätte, s. o. teha riigi monopoliks, ja et nende üle valitsemine peab sündima ühest keskkohast.

Vahepeal peeti raudteelaste, autojuhtide, trammiteenijate, meremeeste ja sadamatöölise erikonverents, kus vastavalt erialadele küsimusi käsitati ja nende kohta resolutsioonid vastu võeti.

Eesti transporttöölise ja teenijate esindajana võttis kongressilt osa A. Ofenbach.

## Prantsuse raudteelased protesteerivad palkade kärpimise vastu

Valitsuse dekreet, mille alusel vähendatakse riigiametnike palku, andis tõuget

suurte protestkoosolekute pidamiseks raudteelaste ja riigiametnike poolt. Pariisis peeti ühiselt suur koosolek, millest võttis osa 20.000 raudteelast ja riigiametnikku. Ka teistes suuremates punktides ikavatsetakse kutsuda kokku protestkoosolekuid.

## Inglise raudteelased nõuavad tööaja lühendamist ja palkade kõrgendamist

Hiljuti peetud inglise raudteelaste kongress võttis vastu järgmise resolutsiooni:

„Kongress konstateerib, et valitsuse praegune taktika, mis sihitud tööpuuduse kaotamisele, on ebaõnnestunud, sest et miljonid kodanike perekondi on sunnitud rähulduma sissetulekuga, mis alla elatismiinimumi. Kongress asub seisukohal, et riik on kohustatud muretsema kodanikele tööd ehk kindlustama neile elamiseks vajalise sissetuleku. Sellepärast nõuab kongress tööaja lühendamist, palkade kõrgendamist, sundusliku kooliea pikendamist ja pensionäridele äraelamist võimaldavat pensiooni. Samuti nõuab kongress, et 1931. aasta palgad jälle pandaks maksma.“

## Ameerika raudteelased nõuavad raudteede riigistamist.

Ameerika raudteelased 21. suuremate kutsühingute üldisel koosolekul nõuti raudteede riigistamist. Selle nõudmise motiividena tuuakse ette, et tõeline raudteede kasutamine üldistes huvides on ainult siis võimalik, kui raudteed on riigi poolt juhitavad. Samuti olevat kõigi liiklemisvahendite tegevuse otstarbekohane koordineerimine ainult siis võimalik, kui need vahendid on riigi käes.

Nagu näha, on Ameerika raudteelased kriisiaegadest head õpetust saanud.

## Postmargid ja muusika

Suuremaid tähtpäevi ja sündmusi sageli tähistatakse sellekohaste juubeli- või mälestuspostmarkide väljaandmisega. Ja see ongi kaunis otstarbekas sündmuse jäädvustamine viis, kuna p.-margid oma massilise tarvitavuse tõttu kestvalt laiali kannavad mälestust teatavast sündmusest. Peale sündmuse tähistamise esitavad p.-markide kujutised sageli ka teatava maa iseäraldusi ühel või teisel alal. Nii ka muusika alalt on paljudi kujutisi võetud p.-markidele tähtsate muusikameeste, muusikaliste sündmuste jne. tähistamiseks ja märkimiseks.

Näiteks Austria postivalitsus 1922. a. andis välja seeria heategevuse p.-marke komponistide piltidega, kus peale kuulsat Beethoveni, kes Austrias leidnud omale teise kodumaa, esinesid tundeline ja harmooniline Josef Haydn, keelpillide ja klaveri muusikameister, edasi meloodiliste ooperite ja menuettide autor Wolfgang Amadeus Mozart, unustamata laulude komponistid Franz Schubert ja Hugo

Wolf ja oma valsside poolest maailma kuulus Johann Strauss. 1933. a. suvel Viinis peetud rahvusvahelise p.-markide näitus puhul anti välja heategevuse p.-margid „Pulmareisu“ autori Morici meeldiva pildiga ja selle all noodid tuntud postisarve viisist, millega endisel ajal postiljon teatas oma tulekut külla või linnakesse.

Saksamaa p.-valitsus 1926. a. lasi välja kaheks väärtuses p.-marke, millel esines Ludvig v. Beethoveni pea oma tugevate lokkidega ja kuulsat kantaatide ja oratooriumide looja Sebastiani Bachi pilt. 1933. a. detsembris ilmusid heategevuse p.-margid Richard Wagneri mälestuseks (1813—1883). Neil esinesid pilte tema oopereist: „Tannhäuser“, „Lendav Hollandlane“, „Reini Kuld“, „Nürnbergi laulmeisterid“, „Walkyria“, „Siegfried“, „Tristan ja Isolda“, „Lohengrin“ ja „Parsifal“. Sama aasta suvel ilmusid Eestis 10. üldlaulupeo mälestuseks p.-margid laulujumala Vanemuise kujutisega.

Ka Poola on tähistanud omi suuri muusikamehi p.-markide väljaandmisega. Neist 1919. a. riigi presidenti ja klaverikunstnikku Paderevskit ja 1927. a. komponist Chopini, kes sündinud Varssavi lähedal ja leidis omale teise kodu Prantsusmaal.

Muusika on p.-markidel esitatud ka mitmesuguste muusikariistade kujul. Nii on Vene p.-markidel 1921. aastast, samuti ka Prantsuse p.-markidel lüüra kujutis. Harfa juures laulab „Tannhäuser“ hiljuti ilmunud Saksa p.-markidel. Ukraina p.-markidel on mandoliin, miski teine keelpill esineb Eetioopia p.-margil 1919. aastal. Portugali p.-mark 1894. aastast kujutab fanfaari puhujat ja 1925. a. välja antud p.-markidel on luuletaja Branco kabinet klaveriga. Prantsuse Somaali p.-markidel esineb must trummilööja. Trumm on ka Haiti p.-markidel. Vene p.-markidel 1930. a. on pilt, mis kujutab raadiokuulajat Kaukaasias. Čehhoslovakkia hiljuti mälestas oma rahvusliku muusikamehe B. Smetana 50. surmapäeva ka p.-margi väljaandmisega.

„La Interligilo“.

## Mitmekordne juubilar

### Adolf Elmann



K. a. septembris pühitses oma 35. a. riigiteenistuse juubelit ja hõhepülmü praegune veeteede valitsuse kesklaos valitseja Adolf Elmann.

Juubilar algas riigiteenistust arveametnikuna Sadamatehaste kontoris 1900. a. Eesti vabariiki on teeninud 15 a. (1920—1935), neist viimased 10 a. (1925—1935) laovalitsejana veeteede valitsuses.

A. Elmann sündis Peterburis 21. veebr. 1875. a., eestikeelse alghariduse omas Peterburi Eesti Jaani kiriku koolis. Abielus Tallinnas 21. sept. 1910. a. Venemaal isiklikuks aukodanikuks. Eesti ajal — 1928. a. — sai kavaaegse eeskujuliku teenistuse eest teedeministrilt rahalise autasu.

Juubilar on tuntud kohusetruu, tööka ja õiglase ametnikuna. Soovime omalt poolt pikka iga tööveteraanile.